د اسلام ستر فاتح حضرت عمر فاروق

رضي الله عنه

بشیر الله «تراب»

الله تعالی محمد صلی الله علیه وسلم د خپل دین د عروج او اشاعت لپاره دنیا ته راستولی ؤ او محمد صلی الله علیه وسلم د خپل مبارك ژوند تر وروستی سلګۍ پوری د خپل رسالت بوج او مسؤلیت په ښه شان او پوره امانت داری سرته ورساؤه. رسول الله صلی الله علیه وسلم له خپل ژوند څخه د وروسته وختونو لپاره ددی دین د ترویج او اشاعت لپاره سر تیری ملګری روزلي وو چي امت مسلمه د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) دغو سر تیرو ملګرو ته د صحابه کرامو لقب ورکړی دی. د نبي کریم صل الله علیه وسلم له رحلت وروسته د اسلام د مبین دین د اشاعت او دعوت ذمه واری د هغه صلی الله علیه وسلم دغو ملګرو ته په میراث پاتی شوه.

د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغو ملګرو په یو سالم هوش دا ضرورت احساس کړ چي د الله تعالی ددین د اشاعت لپاره یوه منظمه اسلامي اداره جوړه کړی، تر څو دغه اسلامي اداره د اسلام دین او مسلمانانو ته قوت ورکړی او د الله تعالی دین مخ په وړاندی لاړ شی. کله چی صحابه کرام ددغي اسلامي اداری په جوړیدو وتوانیدل، ددی اداری په سر کی یی حضرت ابو بکرصدیق رضي الله عنه ددی اداری امیر وټاکه او دمسلمانانو لومړنی خلیفه شو. حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه د خپل خلافت په دور کی د اسلام ددین داشاعت او د مسلمانانو په ښه شان خدمت وکړ او له رسول الله صلی الله علیه وسلم وروسته یی خپل مسؤلیت په پوره ایمانداری او میړانه سرته ورساؤه. کله چي حضرت ابو بکر- صدیق رضي الله عنه د خپل ژوند وروستي مرحلی محسوس کړی د اسلامي خلافت دچلولو واګی یی حضرت عمر فاروق رضي الله عنه ته وسپارلی. ددی نه وړاندی چي حضرت عمر فاروق د خلافت او حکومت د دور په بحث قلم پورته کوو، ښه به دا وی چي دده په پیژندنه دا بحث مزین او سینګار کړو.

حضرت عمر فاروق رضي الله عنه د هغو صحابؤ له جملی څخه دی چی الله تعالی ورته په دنیا کی د جنت زیری ورکړی دی، دا هغه صحابي دی چي الله تعالی دده په وجه د اسلا دین ته قوت ورکړ او د اسلام ددیر

دعوت په ډاګه میدان ته راووت.

حضرت عمر فاروق رضي الله عنه د اسلام ددین او د محمد صلی الله علیه وسلم په دفاع کولو کی د سرومال دوارو قربانی ورکوونکی انسان ؤ او په دی لار کی یی له هیڅ ډول قربانی څخه ډډه نه ده کړی.

د حضرت عمر فاروق رضي الله عنه د نسب شجره:

حضرت عمر رضي الله عنه د خطاب ځوی، خطاب د نفیل، نفیل د عبدالعزی ، عبدالعزی د ریاح، ریاح د قرط، قرط د رزاح، رزاح د عدی، عدی د کعب او کعب د لوی ځوی دی. دده نسب دمحمد صلی الله علیه وسلم سره په عدی بن کعب کی یو ځای کیږی. د حضرت عمر رضي الله عنه د مور بی بي نوم خنتمه بنت هشام بن مغیره دی چي د خالد بن ولید د تره لور وه. عمر رضي الله عنه په الفاروق، العدوی، القریشي او امیر المؤمنین لقبونو ملقب دی او کنیه یی ابو حفص ؤ.

عبدالله، عبدالرحمن الاکبر، عبیدالله، عالم، زید او عبدالرحمن الاوسط رضي الله عنهم د حضرت عمر رضي الله عنه زامن دي. حضرت حفصه (ام المؤمنین) فاطمه او روقیه د حضرت عمر رضي الله عنه لونه دي.

له اسلام څخه وړاندي د عمر رضي الله عنه ژوند:

حضرت عمر رضي الله عنه دفیل په (۱۳) کال چی (۵۸۲) میلادي کال سره سمون خوری په مکه معظمه کی د خطاب په کور کي سترګی غړولی دی. عمر رضي الله عنه په قریشو کی یو شریف انسان او د لوړ قد او غنمي رنګ څښتن ؤ، د شجاعت او بهادرۍ سره سره د ټینګ عزم او شهرت لرونکی ؤ، په کوچینوالی کی ئي ګډي بزی څرولي او وروسته بیا ددغي سیمی یو ښه تجار ؤ.

حضرت عمر رضي الله عنه یوه ورځ د خپلو نورو ملګرو سره د «ضیحان» په نوم یو ځای باندی ټریده، خپلو ملګرو ته یي وویل چی یو وخت داسی هم ؤ چی په دی ځای کی به ما ګډی او بزي څرولی او کله کله به می لرګی هم راوړل، اوس زه الله تعالی د ټول مسلمان ملت خلیفه جوړ کړی یم او په سر مي پرته له الله تعالی نور هیڅوك د پاسه نشته.

محدثینو او علماء کرامو د حضرت عمر رضي الله عنه د اسلام د راوړلو په باب ډیر روایات نقل کړی دی، ددی ټولو نه داسي څرګندیږی چی عمر رضي الله عنه اسلام په یو وار نه دی راوړی بلکی په تدریج سره په اسلام مشرف شوی دی هغه حدیث چی دده د اسلام د راوړلو په باره کی پری د اکثره علماؤ اتفاق دی، ابن سعد، ابو یعلی، حاکم او بیهقی یی په الدلایل کی د حضرت انس رضي الله عنه څخه نقلوی وایي.

یوه ورځ عمر رضي الله په داسي حال کی چی توره یی له قاشه ویستلی وه له کوره راووت، په لاره کی د یو سړی چی (نعیم بن عبدالله العدوی نومیده او یا د نورو روایاتو په قول دا سړی یا د بني زهره او یا د بني مخزوم د قبیلی ؤ) په هر صورت مخ شو، دغه سړی عمر ته وویل چی چیرته او په څه قصد روان یی؟ عمر ورته وویل: غواړم چی محمد (صلی الله علیه وسلم) ووژنم! هغه سړی ورته وویل: که ته محمد (صلی الله علیه وسلم) مړ کړی نو ته به د بنی هاشمو او بنی زهره ؤ نه په امن پاتی نه شی! عمر وویل زه داسی څوك نه وینم چي ما مړکړی مګر ستا له خبرو نه داسی معلومیږی چی ته صابی شوی یی!

(خپل دین دی پریښي او د محمد دین دی اختیار کړی) هغه سړي ورته وویل زه به دی دیوي بلی عجیبه خبری نه خبر کړم او هغه دا چی ستا خور او ددی خاوند صابیان شوی دی. عمر رضي الله عنه ډیر په غصه د خور کور ته راغي، چی په دی وخت کی دوي په کور کي حباب بن الارت رضي الله عنه ناست ؤ چی دوي ته ئی قرآنکریم لوسته. کله چي حباب بن الارت رضي الله عنه د عمر رضي الله عنه په راتگ پوه شو نو په دغه کور کی پټ شو، عمر راغي دروازه یی ووهله او کور ته داخل شو، خور او اووښي ته یی وویل چی لږه شیبه وړاندی غلي غلي آواز د چاؤ؟ دوی په ځواب کی ورته وویل مونږ خو خبري نه دی کړی! عمر ورته وویل ما ته داسی ښکاری چي تاسي خپل دین پریښي دي او صابیان شوي یاست. هغوی ورته وویل: که چیری ددی دین نه چی ته یی یادوي بل بر حق دین وی نو سمه ده چي مونږ صابیان یو! عمر رضي الله عنه ددی خبری په اوریدو سره دومره غصه شو چی خپله خور او اووښي یی دواړه ووهل، خور یی په داسی حال کی چی وینی تری بهیدی په غصه کی عمر ته وویل: اي عمره! که چیرته حق ستا ددین نه په بل دین کی وی مونږ هم هاغه د حق دین قبول کړی دی او د «لا إله إلا الله و أن محمداً عبده و الرسوله» گواهي یی د عمر په وړاندی وکړه. عمر چی په دی وخت کی د خور حالت ولید نو زړه یی پری وسو او حیاء ورغله او پخپلو کړو پښیمانه شو.

لږه شیبه وروسته یی خور ته وویل هغه پاڼه چی تاسی لوستله هغه ماته راکړئ چي زه یی ولولم! خور یی ورته په ځواب کی وویل چی عمره! ته ناپاك یی! او دا هغه قرآن دی چی په ناپاکی سره یی لمس نا جایز دي. تو ځو چی تا غسل نه وی کړی نو دا نشم در کولای. عمر ته یی له غسل وروسته د قرآن پاك دغه نسخه چي سورت «طٰهٰ» پکی لیکلی شوي ؤ ورکړه، عمر چی تر دی آیت «إنني أنا الله لا إله إلا أنا فاعبدني و اقم الصلوة لذکری» (طٰهٰ-١٤) ولوست نو ویی ویل: څومره ښایسته، عزتمند او برکتناك کلام دی اوس ماته محمد (صلی الله علیه وسلم) وښایاست چی هغه چیری دی؟ د عمر ددی خبري په آوریدو حباب بن الارت د عمر خواته راغي ورته یی وویل: اي عمره! زیری می دربانديی! زما امید دی د پنجشنبي په شپه چی محمد صلی الله علیه وسلم ستا او د عمر بن هشام (ابوجهل) په هکله کومه دعا کړی وه، شاید چی ستا په حق کي قبوله شوی وی. عمر او حباب رضي الله عنهم دواړه د نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) د هستوگني هغه کور ته چی په اصل کی د ارقم ؤ او د صفا د غونډی په منځ کی واقع ؤ ورسیدل دروازه یی ووهله، یو سړي را پاڅید او د دروازي په چاود کي یی وکتل څه گوری چی عمر توره په لاس د دروازی مخکي ولاړ دی. هغه سړی رسول الله صلی الله علیه سلم ته خبر ورکړ، په دی وخت کی د رسول الله (صلی الله علیه سلم) ملگرو گنه گونه جوړه کړه. حمزه رضي الله عنه چی د رسول الله صلی الله علیه وسلم تره او دري ورځي وړاندی ئی ایمان راوړی ؤ وویل: دروازه ورته خلاصه کړئ! که د عمر اراده د خیر وی اسلام به قبول کړی او که اراده یی غلطه وی مړ به یی کړو. په دی وخت کی رسول الله صلی الله علیه سلم د وحي په انتظار ناست ؤ چی له عمر نه خبر شو بهر راووت، عمر یي له جامو نه مظبوط ونیوه او ویي فرمایل: الله! دا عمر ځوی د خطاب دی، نه پر دی باندی اسلام ته قوت ورکړی! عمر

رضي الله عنه اسلام قبول کړ او ویی ویل: «لا إله إلا الله و أنك رسول الله» د حضرت عمر رضي الله عنه دشهادت د کلمی په لوستلو سره په دغه کور کی موجودو خلکو په اوچت آواز دالله اکبر چغي کړی حتیٰ چی په جومات کی هم خلکو داچغي واوریدی.

له دی وروسته کله چی د حضرت عمر رضي الله عنه د اسلام د راوړلو خبر قریشو ته ورسید، ډیر زیات خفه شو، تر دی چی د حضرت عمر رضي الله عنه د قتل تصمیمونه یی ونیول، د حضرت عمر رضي الله د قتلولو جوړ شوي تصمیمونه د نوموړی د جرئت او میړاني نتیجه وه چي ټول له خاورو سره خاوری او ناکام شول.

عمر رضي الله عنه د امیر المؤمنین په حیث:

طبراني د کبیر او العسکری په اوایلو کی د حاتم بن شهاب څخه نقلوی چي په «امیر المؤمنین» سره د حضرت عمر رضي الله عنه د شهرت وجه دا وه چی: عمر بن عبدالعزیز د ابابکر بن سلیمان بن ابي حثمه نه پوښتنه وکړه چی د ابو بکر صدیق رضي الله عنه په زمانه کی به په خطونو کی داسی لیکل کیدل «من خلیفة رسول الله صلی الله علیه وسلم» یعنی دا خط د رسول الله صلی الله علیه وسلم د خلیفه له طرفه دی او د حضرت عمر د خلافت په اوایلو کی به لیکل کیدل چی «من خلیفة -خلیفة رسول الله صلی الله علیه وسلم» نو لومړني سړی څوك ؤ چی «من امیر المؤمنین» کلمات یی ولیکل؟ ابو بکر بن سلیمان فرمایي چی ماته «شفا» چی یوه مهاجره ښځه وه وویل: یو وخت عمر بن الخطاب رضي الله عنه د عراق والی ته ولیکل چي ماته دوه داسی کسان راولیږه چی زه ترې د عراق د خلکو په باره کی څه معلومات تر لاسه کول غواړم.

د عراق والی دوه کسان چی لبید بن ربیعه او عدی بن حاتم وو؛ ورولیږل. کله چي مدینی ته ورسیدل حضرت عمر رضي الله عنه په جومات کی ناست ؤ. دغه دوه کسانو عمر بن العاص رضي الله عنه ته وویل: چی د امیر المؤمنین څخه زمونږ لپاره دملاقات اجازت وغواړه!

عمربن العاص رضي الله عنه د حضرت عمر رضي الله عنه خواته ورغي او دا الفاظ یی وویل: اسلام علیك یا امیر المؤمنین! حضرت عمر رضي الله عنه ورته وویل: څه وجه ده چی دا نوم دی ذهن ته ښه ښکاره شو؟ عمر بن العاص ورته قیصه بیان کړه او ورسره یی دا وویل چی «ته امیر یي او مونږ مؤمنان یو» نو له دی ورځی نه وروسته د اسلام دوهم خلیفه حضرت عمر فاروق رضي الله عنه په امیر المؤمنین شهرت بیاموند. ځیني روایتونه وایی چی عمر رضي الله عنه مغیره بن شعبه رضي الله عنه په دی نوم مسمیٰ کړی دی. دریم قول چی ابن عساکر د معاویه بن قره څخه نقل کړی دی چی د ابو بکر صدیق رضي الله عنه په وخت کی به «خلیفه رسول الله» لیکل کیدل، له دی وروسته کله چي عمر رضي الله عنه خلیفه شو نو «خلیفة خلیفة رسول الله» لیکل رایج شو نو عمر رضي الله عنه د اصحابو سره مشوره وکړه چی دا کلمات په دی ډول ډیر اوږدیږي.صحابه کرامو ورته وویل: ته زمونږ امیر یی او مونږ مؤمنان یو نو د امیر المؤمنین کلمه یی غوره کړه او له دی وروسته عمر رضي الله عنه په امیر المؤمنین شهرت پیدا کړ.

(نور بیا)

انجنیر احمد شاه احمدزي وويل:

نړیوال دی په افغانستان کی عملی مرستی ته راوړاندی شی.

د سولې د هر ځیر خواځواک سره همکاری ته چمتو یو

هماغسی چی محترم لوستونکی معلومات لری په دی وروستیو وختو کی په کابل کی جنگونه بند شوی دی او ددولت قواوی په دی بریالی شوی دی چی مخالفین د کابل نه دومره لری وتمبوی چی راکټی گذارونه ئی کابل ته راونه رسیږی اوس چی دغه کار عملاً شوی دی او د کابل په ښار کی ژوند د معمول مطابق ته راگرځیدلی دی ورسره جوخت په کابل کی د بیا رغاونی ترمیماتی کارونه هم شروع شوی دی او دولت لگیادی د بیا ابادۍ په مقصد نړیوالی مرستی راجلبوی او په دی لړکی ئی ټول امکانات په کار اچولی دی.

په کابل کی د دعوت د مجلی خبریال ددی د پاره چی حکومت کوم پلانونه تر لاس لاندی نیولی دی او د سولی په دی نوی دور کی په کومو چارومصروف دی د کور جوړولو او ښار جوړولو د وزیر او د صدارت مرستیال محترم انجینیر احمد شاه احمدزی سره مرکه کړی ده چی په لاندی متن سره وړاندی کیږی: (په کابل کی د مجلی خبریال)

پوښتنه: اوس چی په کابل کی بشپړ امنیت ټینگ شوی دی او حکومت په خپلو مخالفینو باندی پوره بری حاصل کړی دی د نورڅومره پرمختگ پیش بینی کولی شئ او څه وخت به بنیادی جنگونه بند شی؟

ځواب: زه د دولت او حکومت په حواله په مسئولیت سره دا خبره کولی شم چی مونږ د جنگ طرفدارنه یو او همیشه مو د جنگ په ضد عکس العمل ښودلی دی،همدا اوس چی د طالبانو په نوم کوم ځواك د دولت په مقابل کی په جنگ بوخت دی او د هری ورځی په تیریدو سره دولت نوی نوی بریالیتوبونه راوړی که چیری طالبان د خبرو او مذاکری د لاری جوړ جاړی ته چمتو شی په همغه ورځ به جنگ بند شی او نور څه داسی عوامل نشته چی جنگونو ته پکی دوام ورکړشی،د طالبانو څخه غیر نور مخالفین هم کولی شی خپل منځی مسائل د اسلامی دولت او حکومت سره د مخامخ خبرو د لاری وځیری او د حل یوه لاره راوباسی.

پوښتنه: لکه چې لیدل کیږي په کابل کې د بیا جوړونې ترمیماتي کارونه شروع شوي دي په داسې حال کې چې دولت ددې کار د پاره په کافي اندازه بودجه او رقم نلري د بهرنیو هیوادونو سره په دې رابطه څه تماسونه نیول شوي دي او تر اوسه پورې څومره عملي مرستې راجلب شوي دي؟

ځواب: د بهرنۍ نړۍ په تیره بیا د اسلامي هیوادونو،ګاونډیو او د ملګروملتو د نړیوال سازمان سره د خبرو او تماس نیولو کوششونه جاري دي چې د کابل د بیا ابادولو په کار کې مرستې وکړي. خو متأسفانه چې تر اوسه پورې کوم مشخص هیواد د عملي مرستو کوم اقدام نه دی کړی او صرف د وعدو په کولو سره ئې مونږ په تمه کیښنولي یو.

څومره مخکې د اروپا د ګډ بازار یو هئیت کابل ته راغلی وو چې په هغې کې د دنیا د مختلفو هیوادونو نمایندګان موجود وو.نوموړی هئیت د یو لړ خبرو او سروې نه وروسته د کابل ښار ته د برق او روغتیائي اوبو رسولو په کار کې وعدې وکړې او تاکلي راپورونه ئې د ځانه سره یوړل چې پدې راپورونو کې د هر وزارت جداجدا مشکلات درج کړي شوي وو.

ددې نه علاوه په کابل کې یو شمیر نوري غیر دولتي موسسې او انجوګانې هم شته دي چې دوی هم په خپل وارسره د اوبو رسولو او مستحقو کسانو سره د اقتصادي مرستو وعدې کړي دي.

دارنګې د سره صلیب موسسې د کابل د روغتونونو سره مرسته کوي او د فرانسې یو څو موسسې شته دي چې خال خال مرستې کوي خو د غټو تولیدي موسسو او پروژو د بیا فعالولو لکه د برق د احیاء پروژه. تراوسه هیڅ هیواد عملي مرستې ته ندی راوړاندې شوي.

د یوې لمړنۍ سروې له مخې د کابل د برق د بیا تمدید د پاره لږ تر لږه پنځه شپیته ملیونه ډالر پکار دي چې د دغسې مرستو ذمه واري لا کوم هیواد په غاړه نه ده اخستې.

په داسې حال کې چې هر وزارت په خپل خپل چوکاټ کې د مهمو تولیدي پروژو د جوړولو د پاره فهرستونه جوړ کړي دي او دا په کې تشخیص شوي دي چې د بیا جوړولو چاري د کوم ځایه څخه پیل شي،نړیوالو موسسو ته د ضرورت وړمرستې د تر لاسه کولو د پاره هئیتونه او رپوټونه لیږل شوي دي او مونږ دې ته منتظر یو چې څه وخت به مثبت ځواب تر لاسه کوو.

پوښتنه: که چیرې نړیوالې موسسې دې ته حاضرې شي او افغان حکومت ته په کافي اندازه مرستې ورکړي تاسوبه د بیا جوړونې په لړ کې کومو کومو پروژو ته د لومړیتوب حق ورکړئ؟

ځواب: که چیرې نړیوال حاضر شي او په خپلو پخوانیو وعدو وفا وکړي او مونږ ته د دوباره ابادۍ د پاره په کافي اندازه رقم لاس ته راشي نو مونږ به د ټولو نه لمړی د کابل د برق غم وخوروا وروسته به د هغو پروژو په جوړولو لاس پورې کړوچې په تولیدي او اقتصادي لحاظ مثمري او ګټوري وي.دارنګې په دوهم قدم کې د څښلو د روغتیائي اوبو،د ښوونې او روزنې د تاسیساتو د جوړولو د سرکونو او پلونو د جوړولو او ترمیم چاري د لومړیتوب حق لري او مونږ پوهیږو چې کار د کومه ځایه شروع کړو.

د مثال په توګه که همدا اوس مونږ ته امکانات په لاس راشي او کابل ته د بریښنا په تمدید ولو لاس پورې کړو نو ایله د راتلونکې ژمې د پاره مونږ په دې بریالي شو چې کابل ښاریانو ته د پخوا په شان برق ورکړو.

ځینې غیر دولتي اداري چې همدا اوس ئې په مات ګوډ فعالیت لاس پورې کړي دي لکه د پاملرنې موسسه چې پروژې ئې معلومې دي یوازې د اوبو د تهیه کولو پروسه ئې مخکې کړې ده او همداسې ورته د خپلو خپلو هیوادونوڅخه هدایت شوي

دی چی مونږ نه غواړو د هغوی د کار په ټاکلی پروګرام کی مداخلت وکړو.

پوښتنه: په دی وروستیو وختو کی دولت اعلان کړی دی چی د دولتی او حکومتی ماشینری د ښه فعالیت د پاره په موجوده کابینه کی نوی نظر وکړئ دغه تجدید او ترمیم د کومی انګیزی له مخی کیږی؟

ځواب: دغه اعلان د دولت د جمهوری ریاست له خوا شویدی او حکومت ته پکی پوره تفصیلات نشته دی خو بیا هم لکه څنګه چی لیدل کیږی د ملګرو ملتود صلحی پروګرام یو پر بل پسی ناکامیږی،هغه وخت چی ښاغلی محمود مستیری ووئیل چی د هر ولایت څخه دوه دوه کسان د نماینده ګانو په حیث راشئ اوس د دوی نه هم لاره ورکه ده چی څه وکړی خو مونږ افغانان مجبور یو، یو داسی ماحول پیدا کړو چی صلحه وریاندی راشی او دا هم ضرورت دی چی کابینه متحرکه او مسلکی شی .خصوصاً هغه وخت چی د ملګرو ملتونو د صلحی پروګرام ناکام شی او مونږ ته بله لاره نه ده پاتی چی خپل غم باید په خپله وخورو او نورو ته په تمه نه شو.

پوښتنه: ښاغلی محمود مستیری د یو کال هلو ځلو نه وروسته په پای کی اعلان وکړ چی استاد ربانی د دی پروګرام سره همکاری ونکړه ځکه نو باید په نړیواله سطحه تجدید او په انزوا کی پریښودل شی تاسو دغه دړکه څنګه څیړئ؟

ځواب: اول خو مونږ د ښاغلی محمود مستیری نه پوښتنه کوو چی همدا اوس زمونږ سره چا مرسته کړی ده مونږ دا دری کاله په تجدید او انزوا کی یو،په داسی حال کی چی مونږ هیڅ ګناه او خلاف ورزی نه ده کړی دا چی د دوی پروسه په مخ نه ځی دا د دوی خپل نقص دی خلك باید پوه شی چی دولت همیشه د دی پروګرام سره همکاری کړی ده.

ښاغلی محمود مستیری چی د قدرت د انتقال د پاره څومره نیتی اعلان کړی د معقول میکانیزم په جوړولو بریالی نشو خو اوس چی بی ځایه دړکی کوی او دولت ته اخطارونه ورکوی دده په خپل ضعف او ناتوانی دلالت کوی .

زمونږ سره هیچا مرسته نه ده کړی او که کړی ئی وی نو مهربانی دی وکړی او راودی ښائی. مونږ په دی انزوا کی عادت شوی یو، بله چاره نلرو او دا به د دوی له طرفه ظلم وی چی زمونږ په حاکمیت ئی کوی .

زمونږ حکومت ټولی دنیا منلی دی او معرفی شوی دی،رسمی دولت او حکومت دی او چی څوك په مونږ بندیزونه لګوی بیا هم مونږ ورسره عدم همکاری نه ده اعلان کړی، ښائی محمود مستیری په دی باندی په غصه شوی وی چی ولی په کابینه کی اصلاحات او ترمیم کوی دا خو زمونږ خپل کار دی په دی کی د هیچا د دخالت حق نشته دی که چیری ښاغلی محمود مستیری ته مو ویلی وی چی ستاد صلحی پروګرام نه منو په هغه صورت کی ئی د شکایت او دړکی حق درلود.

مونږ د خپل ملك د بهبود او د صلحی او امنیت د پاره کولی شو په افغانی خصوصیاتو خپل پروګرامونه جوړ کړو،دا زمونږ خپله داخلی موضوع ده او خارجیانو ته د دی صلاحیت نه ورکوو چی زمونږ په تشکیلاتی مسایلو کی مداخله وکړی.

ښاغلی محمود مستیری ددی په ځای چی د صلحی.ځانګړی پروګرام په مخ بوزی او افغانانوته تسلیت ورکړی او د صلحی اغیزمنی لاری چاری ولټوی د ضرب الاجل په ټاکلو ئی خلك ،دنیاوال او ځان مصروف کړی دی.

ترکومه ځایه چی د افغانستان په اسلامی دولت او حکومت پوری اړه لری نه یوازی د ملګرو ملتو د ځانګړی استاذی د صلحی د پروګرام سره ئی تر دی وخته پوری فعاله همکاری کړی ده او همکاری ته اوس هم تیاری دی بلکی هر ځواك چی د صلحی په خاطر د عمل صحنی ته راځی مونږ ورسره فعالی همکاری ته تیار او اماده یو.

عدل او احسان

الله تعالی د عدل او احسان په هکله په خپل مقدس کتاب کی فرمایی:

«إن الله يأمر بالعدل والإحسان» (سورة النحل-۹۰)

ترجمه: بی له شکه الله تعالی د عدل او احسان حکم ورکوی.

عدل د انصاف او برابرښت په معنی دی د اسلام مقدس دین په عدل او انصاف کولو ډیر زور راوړی او دې لور ته یی خاصه پاملرنه کړی ده. په قرآن پاك کی راغلی دی چې تاسي د کوم قوم سره دښمني په نا انصافي سره ونه کړئ، تاسي انصاف وکړئ. دا تقوی ته ډیره نژدې ده.

عدل او انصاف دومره اهمیت لری چی الله تعالی خپل رسول صلی الله علیه وسلم ځانته خصوصي مخاطب کړی او ارشاد یی فرمایلی: تاسي چی کله دخلکو تر منځ فیصلی کوئ نو دعدل او انصاف خیال ساتئ، بی له شکه الله تعالی د انصاف کوونکو سره محبت کوی.

عدل او انصاف دی ته ویل کیږي چی خپل پردی، دوست دښمن، لوی وړوکي، امیر غریب او حاکم او محکوم په نظر کی ونه نیول شي او له هر ډول امتیاز پرته د حق دار په حق کی صحیح او سمه فیصله وکړل شی.

عدل او انصاف یوازی دقاضي او حاکم کار نه دی بلکي هر انسان او هر شخص پخپل چوکاټ او دخپل کار په دایره کی دعدل او انصاف د غوښتني د پوره کولو پابند او مسؤل دی.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: چي انصاف کوونکي خلك به دقیامت په ورځ الله تعالی ته ډیر نژدی په نوراني منبرونو کینولی شی. (مسلم)

په یو بل حدیث شریف کی نبي کریم صلی الله علیه وسلم د هغو اوه ګو خوش نصیبو خلکو چي د عرش سیوری به یی په برخه کیږي یادونه کړی ده او فرمایلی یی دي چی په دوی کی به یو عادل امام یعني انصاف کوونکي حکمران وی. په دی ډول یو پلار هم د خپل اولاد تر منځ د انصاف کولو پابند او مسؤل دی. یو صحابي حضرت بشیر رضي الله عنه خپل ورکوټي ځوی نعمان له ځانه سره د حضور صلی الله علیه وسلم مخي ته راوست، نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته یی وویل: اي رسول الله! تاسي په دی ګواه اوسي چی ما دې خپل ځوی نعمان ته یو غلام ورکړی دی. نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته و فرمایل: ایا ستا له دی ځوی نه پرته نور اولاد شته؟ هغه وویل هو! زما نور اولاد هم شته! نبي کریم صلی الله علیه وسلم تری پوښتنه وکړه چی آیا تا ټولو اولادونو ته یو یو غلام ورکړی دی؟ هغه وویل نه! یوازی دی یو ته مي ورکړی دی. نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته و فرمایل: دا سراسر ظلم دی او زه د ظلم په خبره ګواه نشم جوړیدلي.

همدارنګه خاوند هم د خپلو ښځو په منځ کي د انصاف کولو پابند دی.

خوږ نبي صلی الله علیه وسلم فرمایلی چی هغه شخص چي د خپلو ښځو تر منځ انصاف نه کوی هغه به دقیامت په ورځ پداسي حال کي راوستل شی چي یو اړخ به یی وروست او ګنده شوی وی.

یو وخت د بنو مخزوم دقبیلی یوی ښځی غلا کړی وه، نبي کریم صلی الله علیه وسلم د هغی د لاس د قطع کولو حکم صادر کړ، ځینو خلکو غوښتل چی دی ښځی ته د لاس د پری کولو سزا معاف شی . دی وخت کي نبي کریم صلی الله علیه وسلم و فرمایل:

په الله تعالی می دي قسم وی! که چیری زما لور فاطمه (رضي الله عنها) هم غلا وکړی نو د هغي نه به هم لاس پری کړی شی.

احسان:

احسان نیکي، ښه کار او یو کار په ښه طریقه کولو ته وایي. الله تعالی قرآن پاك کی فرمایي:

«وأحسنوا إن الله یحب المحسنین» (البقرة-١٩٥)

ترجمه: نیکي وکړئ، د نیکي کوونکو سره د الله تعالی محبت وی.

په حدیث جبریل کی دی چي هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه مختلفي پوښتني کولی او نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته ځوابونه ورکول، ددی پوښتنو له جملی څخه یوه دا وه چی احسان څه ته وایی؟ او د احسان مفهوم څه شی دی؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل: د احسان مفهوم دادي چی د الله تعالی عبادت په داسی ډول وکړی لکه الله تعالی چی پخپله وینئ او که چیری دا مرتبه په عبادت کی حاصل نه وی نو لږ تر لږه داسی خو تصور کړل شي چی ما خو الله تعالی وینی او زه د هغه په نګراني کی یم.

په قرآن پاك کي په احسان (نیکي) کولو دومره تاکید شوی دی چی الله تعالی د خپل عبادت د حکم سره جوخت د والدینو (مور پلار) سره احسان یعني د حسن سلوك حکم ورکړی دی. همدا رنګه په قرآن مجید کی د والدینو، ګاونډیانو او خپلوانو سره د احسان کولو په باب څو واره حکم راغلي.

په اسلام کی د احسان په باب تر دی اندازي پوری تاکید شوي دی چی حتی حیوانات هم د احسان مستحق دی له اسلام څخه وړاندی به عربو خلکو له ژوندو حیواناتو څخه د خوړلو لپاره غوښي پری کولي، چی په دی ډول به آخر هغه حیوان ذبحه شو، له ژوندو حیواناتو څخه به یي په دې ډول خپل ضرورتونه پوره کول. څرنګه چي دا ډول عمل له حیواناتو سره ظلم ؤ نو ددی ظلم د مخنیوی لپاره رسول الله صلی الله علیه وسلم و فرمایل:

د ژوندو حیواناتو له جسم څخه چي کومه غوښه پری کړل شی هغه مرداره او حرامه ده. همدارنګه خوږ نبی کریم صلی الله علیه وسلم یو حیوان د بل حیوان لپاره ساتل او حیوانات په پخپل منځ کی په جنګ اچول په سختی سره منع کړی دی.

په یو بل حدیث شریف کی راغلي دی:

بي له شکه الله تعالی تاسي ته په هر څیز د احسان کولو حکم کړی دی، کله که تاسو ته د یو څه په قتلو لو (وژلو) شرعي ضرورت پیښ شی، تاسي یی په ښه طریقه قتل کړئ یعني په یو وار یی قتل کړئ بلا ضرورت او بلا وجي یی مه عذابوئ او که کوم څاروی حلالوی هغه هم په ښه طریقه سره حلال کړئ چاړه ښه تیره کړئ او حلالکی ته راحت ورکړئ.

د احسان بدله:

که یو مسلمان له بل مسلمان سره د احسان او نیکي مظاهره وکړی، هغه بل مسلمان ته پکار دی چی هغه هم د نیکي کوونکي مسلمان سره له حسن سلوك څخه کار واخلي. قرآن پاك په دی باب فرمایي:

«هل جزاء الإحسان إلاالإحسان» (سورة الرحمان-٦٠)

ترجمه: آیا د نیکي جزاء بیله نیکي نه بل څه کیدای شی؟

زمونږ خوږ نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره به چی کوم شخص د احسان معامله وکړه، خوږ نبي کریم صلی الله علیه وسلم به هم د هغه د احسان په مقابل کی بهتره معامله فرمایله.

کابل ښار په سلوکي شپیته ویجاړ شوي دي.

ددې ښار د بیا رغاونې د پاره لږ تر لږه د دوه ملیارده ډالره رقم ته ضرورت دي.

فضل کریم «ایماق»

د کابل ښکلي او سمسور ښار چې د اسیا په جنوب کې د اب وهوا او ښکلا له نظره د سویس سره انډول کیده دا وخت نه یوازې په یوې کنډوالې بدل شوې او اکثره شخصي،تجارتي اودولتي ودانۍ ئې جنګونو د خاورو سره برابرې کړې دي بلکه ددې ښار د بریښنا،اوبو رسولو او تیلفون شبکې هم ویجاړې شوې دي چې بیا جوړول ئې د دولتي د عادي او انکشافي بودیجې له توانه وتلې خبره ده.
د دعوت د مجلې خبریال په دې وروستو وختونو کې د کابل د ښار د اوسیدونکو د اقتصادي او اجتماعي ستونزو او په دې ښار کې د ساختماني فعالیتونو د څرنګوالې په باره کې د معلوماتو د تر لاسه کولو په منظور د کابل ښاروال ښاغلي فضل کریم ایماق سره یوه مرکه کړې ده چې د لوستونکو پام ورته راګرځوو.

په کابل کې د مجلې خبریال

پوښتنه: د کابل ښار د جګړو په دوران کې څومره تودې سړې ګالې دي او دا وخت پکې د خلکو د اقتصادي او اجتماعي ژوندانه حالت څنګه ارزیابي کوئ؟

ځواب: جنګونه چې د یوې تباه کوونکې پدیدې په حیث د غم او مصیبت نه پرته بل پیغام نلري او د خلکو نه د ژوند کولو صلاحیت تروړي د کابل د ښار په سلو کې(۹۹) کسان د دې جنګونو څخه په یو شکل نه په یو شکل خساره مند شوي او د پخوا په شان عادي ژوند ئې ورته ګډوډ کړې دي.

د بې معنې او بې مفهومه جنګونو له امله د کابل د ښار د دوه ملیونه وګړوڅخه سم نیمائي خلك د کابل نه د هیواد او هغه چې د ځینو اقتصادي مشکلاتو او یا کورنیو نورو معاذیرو او ملاحظاتو په اساس پاتې شوي دي د زیاتو مشکلاتو په ګاللو او تلفاتو په ورکولو سره په وېر او ماتم کې دي بیا هم خپل مات ګوډ ژوند او روزګار ته دوام ورکوي.په تیرو درې کلونو کې چې د کابل نه د جنګ کربلا جوړه شوې وه کابل ښاریان چې اکثره د معاشونو او ماموریتونو له لارې خپل ژوند تامینوي په خپل وخت ورته معاشونه او کوپوني مواد نه دې ورکړې شوي او نرخونه هم د لوړوالې نهائي عروج ته رسیدلي وو، برسیره په اقتصادي ستونزو کابل ښاریانو د توپونو او راکټونو په باران کې د مرګ

دعوت

د توحید او جهاد مجله

بسم الله الرحمن الرحیم

«قل هذه سبيلي ادعو إلى الله على بصيرة أنا ومن اتبعني وسبحان الله وما أنا من المشركين»
سورة يوسف (١٠٨)

دامتیاز خاوند: دافغانستان جماعة الدعوة الى القرآن والسنة
مؤسس: شهیدشیخ جمیل الرحمن (رحمه الله)
سرپرست: الشیخ سمیع الله
خپرونکی اداره: ددعوت او ارشاد ریاست

اووم کال پرله پسې کنه(۳۹) ۱٤۱٥ هـ ق کال د شوال المکرم‌ذی القعدی او ذی الحجی میاشتی

دهیئت تحریر تر نظارت لاندی

ددی کنی مطالب

* طالبان د ژورو تحولاتو .(سرمقاله)..... ۲
* ځانګه به نن سبا کی گل شي..... ٦
* افغان مسئله..... ۸
* د اسلام ستر فاتح..... ۱۰
* د انجنیر احمد شاه سره مرکه ۱٤
* عدل او احسان..... ۱۷
* د فضل کریم «أیماق» سره مرکه..... ۱۹
* فقید جمیل الرحمن (شعر) ۲۱
* غوره ویناوی ۲۲
* د صحابه ؤ ژوند..... ۲۳
* د شکری ناروغي ۲۷
* پرسشهای شما ۳۰
* دنبوی ملغلرو امیل ۳٤
* تنظیم طلبه راپور ۳۷
* ستاسو لیك راورسید ۳۹

په پاکستان کی د
گډون بیه:
میاشتنی: ۱۰کلداری
کلنی: ۱۰۰کلداری

په نورو بهرنیو هیوادونوکی د
گډون بیه:
میاشتنی : ۲ امریکائی ډالر
کلنی : ۱۰ امریکائی ډالر

په داخل او په پاکستان کی زمونږ نمایندگان

په داخل کی : لعل محمد «افسوس»
اسلام‌آباد :
پیښور : غنی الله «مسلم»
لاهور : حماد شاکر
کراچی : چوهدری ظهور احمد
کوټه : عرفان منگل
مظفر آباد: بشیر قریشی

په نورو بهرنیو هیوادونوکی زمونږ نمایندگان

سعودی عرب :
امریکا : عبدالرحمن احمد
بریطانیا : منور علی
جرمنی : وائی - ایم حمیم
مالیزیا : عماد الدین بکری اسماعیل

مکاتباتی پته : «دعوت مجله» - پوست بکس نمبر ٦۱٤ ښاور پاکستان
بانکی حساب: افغان اسلامي خبری اداره - اکاونټ نمبر ۷-۱۰٦۳ -نیشنل بینك اف پاکستان صدر روډ - پشاور.

او ژوند ترمینځ وخت تیر کړي دي.

ان تردی پوري چي د اوړو د یوي بورۍ قیمت ۱۲۰زره افغاني د یو ګیلن ډیزلو لس زره او د یو ګیلن پطرولو بیه دولس زره افغانیو ته رسیدلي وه.

خو اوس چي د طالبانو د تحولاتو له امله د کابل اقتصادي کلابندي ماته شوي ده او کابل ته ښه پریمانه خوراکي او ضروري شیان رسیدلي دي قیمتونه هم په سلو کي څلویښت ټیټ شوي دي او د کابل ښاریانو د یو نوي ماحول احساس کړي دي .

پوښتنه: اوس چي کابل ته په کافي اندازه خوراکي مواد رارسیدلي دي داسي وېل کیږي چي دحکومت له خوا خریداري کیږي او جلابانو هم په زیرمه کولو پیل کړي دي. د کابل ښاروالي تدابیر څه دي؟

ځواب: اوس چي د ضرورت نه زیات غذائي مواد کابل ته رارسیدلي دي او د لارو د پاتکونو په لري کولو سره اکثره سوداګر او د انتقالاتو پروسه چټکه کړي ده کابل ښاروالي هم د دي د پاره چي د موادو د احتکاداو د قیمتونو د لوړیدو مخه ونیسي د قیمتونو، د کنترول اداره د پخوا نه زیاته فعاله کړي شوي ده او د کابل د ښار په مختلفو نواحیو کي د نظارت بیلا بیلي ډلي توظیف کړي شوي دي.اوس نه یوازي د بهر څخه په منظمه توګه غذائي مواد بي تکلیفه رارسیږي بلکه د موادو ټولي هغه ذخیري چي د طالبانو د یرغل څخه مخکي په میدان ښار او چاراسیاب کي متراکم شوي ووټول کابل ښار ته عرضه کړي شوي دي.

پوښتنه: تردي وخته پوري کابل ښار ته د جنګ تاړاکونو څومره خساره رسولي ده او د بیاودانولو د پاره څومره رقم پکار دي؟

ځواب: هماغسي چي مخکي هم وویل شول چي د جنګونو په وجه د ښار سم نیمائي خلك وتلي دي کورونه ئي وران شوي دي او ځاني تلفات ورته رسیدلي همدغسي کابل ښار په فزیکي لحاظ په سلو کي شپیته ویجاړ شوي دي او هغه ودانۍ چي پاتي دي بیا هم د توپ او راکټ د ګذار نه محفوظ نه دی پاتي شوي.خو په فني شکل سره به دا ډیره سخته وي چي د کابل د ښار د خرابۍ دقیق براورد وشي خو د یو تخمین له مخي لږ تر لږه په مقدماتي توګه دوه ملیارده ډالره پکار دي تر څو د ښار په بیا رغاوني کي په کار واچول شي.

پوښتنه: که چیري حالات د معمول مطابق ته راوګرځي او جنګونه بند شي داسي هیوادونه او غیر دولتي موسسي شته دي چي د کابل په بیا جوړولو کي مرسته وکړي؟

ځواب: د اسلامي انقلاب د بري د همغه لومړۍ ورځي څخه دوستو اسلامي ملکونو او د ملګروملتو نړیوالي موسسي اعلانونه وکړل چي د افغانستان په بیا رغاونه کي برخه اخلي خو چي ورسره جوخت جنګونه شروع شول د نړیوالو مرستو ټولی وعدي په افغانستان کي د امن د ټینګیدو تر وخته ملتوي شوي. که چیري جنګونه بند شي او سراسري سوله زمونږ په هیواد کي ټینګه شي زه باورلرم چي هیوادونه او نړیوالي موسسي به د ټولو نه اول د کابل د ښار په بیا ابادۍ کي فعاله برخه واخلي، دجنګونو په دوران کي هم زیاتو نړیوالو موسسو د کابل د ښاریانو سره د بشري مرستو په څنګ کی په ساختمانۍ چارو کي هم د کابل ښاروالي سره مرسته کړي ده چي زه ورنه مننه کوم او د راتلونکي د پاره ئي د زیاتو مرستو او همکاریو هیله من یم.

فقید جمیل الرحمن

عمر پاڅون

جرمني

قـــربـان شـــوي لـه وطـــن او لـه اسلامـــه
ای فقیدجمیل الرحمانه ای فقید جمیل الرحمانه
د کـــنړ په ســردرو کی
په کوڅو او په حجروکی
پـه جومات اوپه دیرو کی
د دعـــوت جـنـډه دی پـــورتـه تر اسـمانـه
ای فقیدجمیل الرحمانه ای فقیدجمیل الرحمانه
تاشروع چي کړو جهاد
دښمـن دې کړو برباد
کـنـړ دې کـــړو آزاد
د اسلامـــي امارت تـــه شـــوی قـهرمانـه
ای فقیدجمیل الرحمانه اي فقیدجمیل الرحمانه
تـا لـرل لـوی ارمـانونه
خپل وطـن تـه پلانوتـه
پاك اسلام ته خدمتونه
ستا یـو عـزم ؤ پـــه زړه کـی لـه پخـوا نـه
ای فقیدجمیل الرحمانه ای فقیدجمیل الرحمانه
دمـظلومـو خـدمـتگار وي
ته صادقه ډیر هوښیار وي
یو زیرك سیاست مدار وي
دښـمن دی ویـرولی ؤ پـــه بـــرم او میـړانه
ای فقیدجمیل الرحمانه ای فقیدجمیل الرحمانه

غوره ویناوي

ژباړه: ابو ولید

حضرت عمر فاروق رضي الله عنه فرمایلي دي:

۱- ظالمان معاف کول په مظلومانو ظلم دی.

۲- لږ ویل حکمت دی،لږ خوراك صحت دی او لږ خوب عبادت دی.

۳-د دنیا عزت په مال کی دی او د آخرت عزت په اعمالو دی.

٤-کله چی حلال او حرام جمه شي نو د حرامو وزن زیات شي ولو که حرام یوه ذره هم وي.

٥-چاچي ستا عیب درپه ګوته کړ هغه دی دوست دی او چا چي دی چاپلوسي کوله هغه دی دشمن دی.(مخزن اخلاق)

حضرت علي رضی الله عنه فرمایلي دي:

۱-د فاسق بد ویل غیبت ندی.

۲-معافي او ګذشت ښه انتقام دی.

۳-منافق هیڅکله د چا دوست کیدای نه شي.

٤-د جرم اقرار د مجرم لپاره ښه واسطه ده .

٥-دری ځیزونه د انسان د بربادی سبب ګرځي.قرض،حسد او غرور.

دری ځیزونه په احتیاط اوچتوئ.

قلم

قدم

او

قسم.

حکایت:وائي چی یوه ورځ امام شافعی رحمه الله د یو خلیفه دربار ته تشریف یوړ،په مجلس کی یو مچ څو ځل په خلیفه حملی وکړی او خلیفه ئي ډیر زیات تنګ کړ، بلآخره خلیفه وویل:د دی مچ په پیدایښت کی به د الله تعالی څه حکمت ؤ او دا ئی ولی پیدا کړی؟

امام شافعی رحمه الله ځواب ورکړ:په دی کی د الله تعالی دا حکمت دی چی زورور ته د خپل زور د بی حسی او ناچاری احساس وشي.

حضرت أم سلمه (رضي الله عنها)

د صحابه ؤ (رضي الله عنهم) ژوندته ویوه لنده کتنه

د محمدشیرین «اسد» ژباړه

د حضرت ام سلمه(رضی الله عنها) خپل نوم « هند» او لقب ئی ام سلمه ؤ،پلار ئی د مخزوم قبیلی یو ډیر معزز او قابل احترام سردار ؤ او په عربو کی ئی د ډیر سخاوت په وجه د سخی په نوم شهرت درلود، د تجارت په سفر چی به روان شو،د قافلی د ټولو ملګرو د قیام او طعام اخراجات به د ده له خوا پوره کیدل اوهمدا وجه وه چی ټولو به ورته زاد راه (دمسافر توخه) خطاب کولو.

د حضرت ام سلمه رضی الله عنها څښتن عبدالله عبدالاسد نومیده او دا د هغو لسو صحابه ؤ کرامو له جملی څخه شمیرل کیږی چاچی له ټولو لمړی د اسلام مبین دین ته لبیك ویلی ؤ، له دی نه وړاندی صرف ابوبکر صدیق او څو نورو صحابه کرامو(رضی الله عنهما) اسلام قبول کړی ؤاو حضرت ام سلمه رضی الله عنها هم د خپل څښتن سره یو ځای د اسلام په قبولولو مشرفه شوه او دا هم د هغو صحابیاتو له جملی څخه شمیرل کیږی چی د نورو نه ئی د اسلام په قبولولو کی سبقت درلود.

کله چی د قریشو مشرکینو ته خبر ورسید چی ام سلمه او د هغی څښتن عبدالله مسلمانان شول نو هغوی ئی ګرفتار کړل او ډیری سختی او دردناکی سزاګانی ئی ورله ورکړی،لیکن دمشرکینو دغه ډول سزاګانو د هغو په ارادو کی هیڅ ډول بدلون پیدا نه کړی شو،بلکه د هغو ایمانونه ئی نور هم مضبوط کړل.کله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم له دی نه خبر شو چی د هغه د صحابه ؤ سره د قریشو له خوا زور زیاتی او ظلمونه کیږی،نو هغوی ته ئی د حبشی په لور د هجرت کولو حکم ورکړ، په دغو مهاجرو کی ام سلمه رضی الله عنها او دهغی څښتن هم شامل وو.

حضرت ام سلمه رضی الله عنها خپل معززخاندان او عالیشان کور د الله تعالی د رضا د حاصلولو په منظور پریښود او د هغه منزل په لور روان شول چی الله تعالی ورته د هغی هدایت کړی ؤ.

سره له دی چی د حبشی بادشاه نجاشی به د حضرت ام سلمه رضی الله عنها او د هغی د څښتن زیات عزت کولو او د هغه پوره حمایت ورسره ؤ خو بیا هم د هغوی په زړونو کی د حضور صلی الله علیه وسلم د لیدلو تمنا وه او همیشه په دی فکر کی وو چی هغه وخت به کله راشی چی مونږ بیا د حضور صلی الله علیه وسلم زیارت وکړو.

بل خوا حبشی ته به دا آوازی په مسلسل ډول رارسیدلی چی په مکه معظمه کی د مسلمانانو شمیره ورځ په ورځ مخ په زیاتیدو ده، حضرت حمزه او حضرت عمربن خطاب رضی الله عنهم د اسلام په مبارك دین

مشرف شول او د دوی په راتګ مسلمانان نور هم مضبوط شول او اوس قریش په مسلمانانو هیڅ ډول زور زیاتی نه شی کولی.د دی خبرو په اوریدلو سره ځنی مهاجرین مکی معظمی ته واپس شول چی په دوی کی ام سلمه او د هغی ځښتن هم شامل ؤ، لیکن دغو مهاجروته ډیره زر دا پته ولګیده چی دوی مکی ته په راتګ کی د عجلت نه کار اخستی او کوم خبرونه چی به دوی ته رارسیدل په هغوی کی ډیره مبالغه وه . حقیقت دا ؤ چی کله حضرت حمزه او حضرت عمر رضی الله عنهم مسلمانان شول نو قریشو په مسلمانانو زور زیاتی او ظلمونه نور هم زیات کړل، چی د دی سره د مسلمانانو په مشکلاتو کی نوره هم اضافه وشوه .

مشرکینو په مکه مکرمه کی په وسیدونکو مسلمانانو باندی داسی ظلمونه شروع کړل چی ساری ئی نه لیدل کیده دا حالات چی کله حضور صلی الله علیه وسلم ولیدل نو مسلمانانو ته ئی د مدینی په طرف د هجرت کولو هدایت وکړ او د مهاجرینو په لومړی قافله کی ام سلمه له خپل ځښتن سره شمولیت وکړ،لیکن دا ځل د هغوی وتل د مکی نه دومره اسانه نه وو بلکه دا ځل هغوی له انتهائی سختو مشکلاتو سره مخ شول.د دی مشکلاتو قصه د حضرت ام سلمه رضی الله عنها له خولی تاسو ته بیانوؤ:

حضرت ام سلمه رضی الله عنها فرمائی: هغه وخت چی مونږ د مدینی په لور د هجرت کولو عزم وکړ نو حضرت ابو سلمه رضی الله عنه زه په یو اوښ سپره کړم او زما ماشومه لور «سلمه» ئی ما له غیږ کی راکړه او پخپله ئی د اوښ جلب ونیولو او د مدینی په لور روان شو،مونږ لا دمکی معظمی له حدودو نه وتلی نه وو چی زمونږ د قبیلی(بنومخزوم) څو تنو کسانو مونږ ولیدلو او زمونږ مخه ئی ونیوله، او ابوسلمه ته ئی وویل:

مونږ هیڅکله د دی حق تاته نه شو درکولی چی ته دی زمونږ د قبیلی تور سری بغیر زمونږ له اجازت نه بل ملك ته بوځی.بیا ئی په زور زه له خپل ځښتن نه راستنه کړم، کله چی زما د ځښتن د قبیلی(بنواسد) کسانو دا منظر ولیده نو هغوی په ضد شول او ورته ئی وویل:

په الله مو دی قسم وی چی د دی ښځی سره چی کوم ماشوم دی دا به مونږ تاسو ته درنه کړو،ځکه ماشوم د پلار حق وی او د ده پلار زمونږ د قبیلی سره تعلق لری.

حضرت ام سلمه رضی الله عنها وائی دغه وخت زما د پاره ډیر ناقابل برداشت وخت ؤ چی ځښتن می مدینی ته روان شو، ماشوم می د بنواسد د قبیلی کسانو له ځان سره بوتلو او زه د مخزوم قبیلی کسانو مکی ته راستنه کړم.

حضرت ام سلمه رضی الله عنها وائی د جدائی دغه شپی ورځی په ما ډیری ګرانی تیریدلی،زه به هر سهر هغه ځای ته چیری چی زمونږ جدائی پکی شوی وه ورتلم او ټوله ورځ به می په ژړا تیره کړه او ماښام به کور ته راواپس شوم.د جدائی دغه شپی ورځی تقریباً یو کال تیری شوی، یوه ورځ زه هلته ناسته وم او ژړل می چی زما د تره څوی زما دا حالت ولیده او زما په حالت ئی رحم راغی، هغه لاړ او د بنو مخزوم قبیلی مشرانو ته ئی وویل: آخر تاسو دغه مظلومه ښځه ولی ازاروئ؟ تاسو ورشئ د هغی حالت وګورئ چی د خپل ځښتن او وړوکی ماشوم بچی په جدائی کی د هغی حالت څنګه دی؟ستاسو پدی عمل به آخر تاسو ته څه په لاس درشی؟

په دی خبرو سره د بنو مخزوم د قبیلی د مشرانو زړونه نرم شول او ما ته ئی وویل چی ته کولی شی چی مکی ته ولاړه شی. ماورته ځواب ورکړ چی دا څنګه کیداشی چی زه دی مکی ته لاړه شم او زما ماشوم دی په مدینه کی د بنواسد د قبیلی سره پاتی شی؟بیا هغوی لاړل او د بنواسد د قبیلی سره ئی خبری وکړی او زما ماشوم ئی ماله راوست.

ما فکر وکړ چی اوس له دی ځایه خپی ویستل پکار دی، ځکه هسی نه چی د دوی په ارادو کی بیا څه بدلون رانشی.خپل ماشوم می راواخست او اوښ ته سپره شوم او د مکی په لور یواځی روانه شوم.

کله چی «تنعیم» نومی کلی ته ورسیدم(داځای د مکی نه تقریباً پنځه کیلومتره لری دی)نو هلته می د طلحه رضی الله عنه سره ملاقات وشو، هغه راته غږ وکړ: ای د «زادی راه لوری» چیرته روانه ئی؟ ما ورته ځواب ورکړ چی خپل ځښتن له مدینی ته ځم. هغه وویل: آیا پدی سفر کی ستاسره خوک ملګری شته ؟ ما ځواب ورکړ په الله می دی قسم وی بغیر له الله تعالی نه راسره بل هیڅ ملګری نشته. هغه وویل:په الله می دی قسم وی چی اوس به دی زه پخپله مکی ته ورسوم. بیائی د اوښ جلب ونیوه او مخکی روان شو.

حضرت ام سلمه رضی الله عنها وائی په الله می دی قسم وی چی ما په عربو کی داسی نیك او شریف انسان نه ؤ لیدلی.کله چی به مونږ له څه سفر وروسته دمه کوله نو طلحه رضی الله عنه به اوښ په ګونډو کړ او پخپله به لیری لاړ، چی زه به له اوښ نه راښکته شوم نو هغه به د اوس موړه له اوښ نه ښکته کړه او اوښ به ئی یوی اونی ته وتاړه او پخپله به چیری آرام کولو له لیری لاړ.کله چی به د روانیدلو وخت شو نو اوښ به ئی تیار کړ.

زما څنګ ته به ئی راوست او بیا به روان شو. هره ورځ به ئی زما سره دغه ډول نیك سلوك کولو تر څو مونږ مدینی ته ورسیدو.

کله چی مونږ د بنو عمرو بن عوف کلی ته ورسیدو نو طلحه رضی الله عنه وویل: ستا څښتن پدی کلی کی اوسیږی او بیا ئی ماته لاره سمه کړه او پخپله مکی ته واپس شو.

پدغه ډول دغه منتشره کورنۍ له یوی اوږدی جدائی وروسته یوځای شول او د مینی او محبت ژوند ئی تیراوه.

څه موده په منځ کی نه وه تیره شوی چی د بدر غزا شروع شوه او په دی کی ابو سلمه رضی الله عنه له نورو مسلمانانو سره واضح فتوحات لاس ته راوړل .وروسته له دی نه ئی د احد په غزا کی هم برخه واخیسته،پدی آزمایش کی هم الله تعالی ابو سلمه رضی الله عنه کامیاب کړ،لیکن پدغه معرکه کی هغه سخت ټپی شو.له علاج سره خو هغه پظاهره ښه شو لیکن څو موده وروسته دغه زخم بیا تازه شو او د ابوسلمه رضی الله عنه حالات ورسره خراب شول.

حضرت ابو سلمه رضی الله عنه د ناروغتیا په حالت کی ام سلمه رضی الله عنها ته ویل:ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه اوریدلی دی چی هغه وفرمایل: څوك چی د مصیبت په وخت کی له صبر نه کار واخلی او دا دعا هم ووائی: الهی! پدی مصیبت کی زه ستا له پاك ذات نه اجر او ثواب غواړم.الهی! ما له د. دی نعم- البدل راکړی؛

نو الله تعالی ئی دعا قبولوی او بدله ئی ورکوی.

حضرت ابوسلمه رضی الله عنه څه موده په دغه مرض پروت ؤ، یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم د هغه

دپوښتنی لپاره د هغه کور ته تشریف راوړ، د څه ساعت ناستی نه وروسته کله چی واپس کیده لا دروازی ته نه ؤ رسیدلی چی ابو سلمه د دی فانی دنیا څخه رحلت وکړ. رسول الله صلی الله علیه وسلم راواپس شو او پخپل لاس ئی د هغه سترگی ورپتی کړی او دا دعا ئی وکړه: الهی!ابوسلمه وبخښی او د خپل نیکو بندگانو په څنگ ئی عالی مقام ورپه برخه کړی او د هغه کورنۍ ته صبرجمیل نصیب کړی او دوی ته دده نعم البدل عطا وفرمائی.

الهی!دی او مونږ اوبخښی او د ده قبر پراخه او منور کړی.پدغه وخت کی ام سلمه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم هغه دعا ورياد شوه چی ابوسلمه بیان کړی وه.فوراً رب العلمین ته لاس په دعا شوه.

الهی! زه پدی مصیبت کی ستا له پاك ذات نه اجر او ثواب غواړم.خو د نعم البدل په ویلوامادہ نه وه. چی الهی ما له ئی نعم البدل راکړه،ځکه فکر ئی کولو چی د ده نعم البدل څوك کیدای شی؟ په هر صورت دغه جمله ئی هم پوره کړه .

ام سلمه رضی الله عنها ته پدغه مصیبت رسیدو د مسلمانانو په زړونو کی یوه جذبه پیدا شوه او د همدی جذبی په بنیاد ئی هغه د عربو د کونډی په نوم یاده کړه.

د ابو سلمه د شهادت نه وروسته د هغه په کورکی د څو وړو ماشومانو نه علاوه هیڅوك داسی موجود نه ؤ چی د هغوی کفالت وکړی، همدا وجه وه چی مهاجرینو او انصارو به د ام سلمه رضی الله عنها او د هغی د بچو سره زیاته همدری کوله.

د عدت د ورځو له تیریدو نه وروسته اول حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه هغی ته د نکاح پیغام واستولو تر څو هغی ته یو مکمل تحفظ حاصل شی،لیکن هغی انکار وکړ،وروسته حضرت عمربن خطاب رضی الله عنه تری د نکاح خواهش وکړ، هغه ئی هم مسترد کړ.

څو ورځی وروسته رسول الله صلی الله علیه وسلم تری د نکاح خواهش وکړ تر څو دغه یتیمانو ته مکمل تحفظ حاصل شی.

حضرت ام سلمه رضی الله عنها عرض وکړ! یا رسول الله صلی الله علیه وسلم دری معروضات لرم.اول دا چی زه یوه غصیله(قهرژنه)ښځه یم،داسی نه چی زما له خولی نه څه بده خبره بهر شی او ته زمانه ناراضه شی او زه د الله تعالی په عذاب کی گرفتاره شم .

دوهمه دا چی زه د پاخه عمر ښځه یم او دریمه دا چی زه عیالداره یم او کوچنی کوچنی بچیان می دی.دا خبری چی رسول الله صلی الله علیه وسلم واوریدلی نو وئی فرمایل: تر کومه ځایه چی ستا د غصی خبره ده نو زه به الله تعالی نه دعا وغواړم انشاءالله چی ستا دغه عذر به لری شی.

ستا د عمر په باره کی باید وایم چی زه هم د پاخه عمر یم، پاتی شوه ستا د عیالداری خبره نو زما مقصد هم همدا دی چی د دوی ذمه واری په خپل سر واخلم تر څو ستا دغه پریشانی رفع شی .

په دی ډول د حضرت ام سلمه رضی الله عنها دعا د رب العزت په درگاه کی قبوله شوه اوهغی ته ئی د ابو سلمه رضی الله عنه نعم البدل عطا کړ.

پدغه ډول د بنو مخزوم د قبیلی دغه هنده نومی ښځه د ام سلمه نه د ام المومنین په عظیم نوم مشرفه شوه .

الله رب العزت دی د حضرت ام سلمه رضی الله عنها څیره په جنت کی روښانه کړی،الله تعالی دی د هغی نه راضی او هغه دی د الله نه راضی وی. امین

دشکري یا ذیابیتیس ناروغي

(Diabetes)

لعل محمد «افسوس»

د شکری یاشوگر ناروغي ته په طبي اصطلاح کی ذیابیتیس وایی، په یونانی ژبه کی دی ناروغي ته (Siphon) وایی چی د (ډیری تندي او ډیر ادرار) په معنی دی.

د سائنس د طبی څیړنو څخه دا معلومه شوی ده چي د شکری ناروغي په ځینو خلکو کي د بدن د پانقراس د غدی د صحیح کار د نه کولو له امله منځته راځي یعنی د پانقراس د غدی څخه افراز شوي هارمون انسولین (Insulin) چي هغه د انسان په بدن کی د گلوکوز (Glocose) ماده کنټرولوی یعنی گلوکوز د انسولین په واسطه هضمیږی او په بدن کی د انسولین پواسطه له کموالی او زیاتوالی څخه په یو مقدار کی ساتل کیږی. یا دا هارمون څومره چی بدن ورته اړتیا لری، په پانقراس کی نه تولیدیږي او یا صحیح استعمال نشی کولی، صحیح استعمال پدی مانا چي گلوکوز د انسولین پواسطه له وینی څخه د بدن حجراتو ته داخلیږی چي یوه برخه یی د روان فعالیت په وجه مصرفیږی او پاتی برخه یی د(Glycogen) په نوم په عضلاتو او ځیگر (ینی) کی ذخیره کیږی او وروسته بیا د ضرورت په وخت کی په سونگ رسیږی. په ځینو خلکو کی بیا دا ناروغي موروثی شکل لری، عموماً هغه خلك چي زیات شتمن او زیات چاغوالی لری زیاتره ددی ناروغي ښکار کیږی له دی سر بیره روحي فشار او زیاته ناداری هم ددی ناروغي یو عامل دی.

د انسولین هورمون د انسان د ورځني ژوند لپاره انرژی له شکری (خوږو) څخه لاس ته راوړی او همدا رنگه په وینه کی د گلوکوز ماده متوازنه ساتي. دیو روغ انسان په وینه کی د گلوکوز مقدار له (۷۰) څخه تر (۱٤۰) ملی گرامه پوری اندازه شوی دی.

که له (۷۰) ملی گرامه څخه په وینه کی د گلوکوز مقدار کم شی د (Hypoglyceamia) په نوم ناروغي منځته راوړی او که له (۱٤۰) ملی گرامو څخه په وینه کی

د گلوکوز گراف اوچت شی د (Diabetes) ناروغي منځته راوړي. تر هغه وخته پوری د انسان په بدن کی د شکری د ناروغي نښی او علامي نشي څرګندیدی، تر څو د گلوکوز مقدار په وینه کی (۲۵۰) ملی گرامو ته نه وی رسیدلي.

د یو نورمال انسان په بدن کی چی خواړه یی نه وی خوړلی او یا روژه وی د گلو کوز اندازه له (۹۰) څخه تر (۱۱۰) ملی گرامو او د حاملگی په وخت کی له (۷۰) څخه تر (۹۰) ملی گرامو پوری اټکل شویده او له خوړو څخه دوه ساعته وروسته له (۱۳۰) څخه تر (۱۵۰) ملی گرامو او د حاملگی په وخت کی له (۱۲۰) څخه تر (۱۳۰) ملی گرامو پوری اټکل شوی ده.

د شکری د ناروغ عمر د نورو عامو خلکو په نسبت ٪۲۵ فیصده کم وی د ځینو احصایو له مخي د نړۍ هر (۸۰) اتیام انسان په دی ناروغي اخته دي.

اعراض او علایم:

۱- د شکری ناروغ د تبول (تشو متیازو) زیات احساس کوی او زیاته لوږه او تنده لری.

۲- اکثره وختونه د پوستکی او سینی په امراضو اخته کیږی، د ناروغي د زیاتوالی په وخت کی تنفسی تکلیف لري.

۳- د سترگو نظر یی کمزوری کیږی، که عینکی استعمالوی نمبر یی زر زر بدلون کوی.

٤- د بدن وزن له لاسه ورکوي، ستړیا او کمزوری محسوسوی او د عضلاتو او بندونو دردونه لری.

۵- د غاښونو، وریو او نوکونو تکلیف لری.

٦- که کله یی د بدن کومه برخه تپی شی، زر نه روغیږی.

۷- او همدا رنگه د هضمی جهاز یو لړ تکالیف د شکری د ناروغي نښی نښاني دی.

دشکری ناروغي په څنگ کی یو لړ اختلاطات(Compliction) هم رامنځته کوی لکه د سترکو گل (Cataract) د وینی د رگونو سختوالي Arthriosclerosis، د اعصابو کمزوری (Neuropathy) او همدا رنگه د بولی سستم او پوستکی یو ډول التهابات او داسی نور.

ددی ناروغي تشخیص د پورته ذکر شو اعراضو او علایمو د کتنی سره سره د وینی او ادرار د لابراتواری معاینا تو په تر سره کولو کیدی شی.

ددی ناروغي په اړوند ځیني احتیاطي تدابیر:

د شکری په ناروغي مبتلا ناروغ له دی ناروغي څخه مکمل نجات نشی حاصلولی مگر ناروغ کولی شی چی له دی هدایاتو څخه څه ناڅه استفاده وکړی او خپل ژوند د شکری د تکالیفو څخه و ژغوری:

۱- د حیواني غوړو لکه وازده، کوچ او پنیر په خوراك کی باید له ډیر اعتدال څخه کار واخیستل شی.

۲- همیشه باید بدنی تمرینات او حرکات اجراء کړل شی او د ورځي پنځه شپږ کیلو متره پلی (پیاده) وګرځي، تر څو په بدن کی ذخیره شوی گلایکوجن مصرف شي.

۳- هغه خلك چي موروثي شوگر ولري، په خوراك څښاك کي له ډیر احتیاط څخه کار واخلی، د خوږو شیانو دخوراك یعني هغه خواړه چي زیات کاربوهایدریټ ولری ونه خوړل شی.

٤- هر شپږ میاشتی وروسته د گلوکوز مقدار په وینه او ادرار کی

معلوم کړل شي.

۵- مسن او د زیات وزن لرونکی اشخاص باید کوښښ وکړی چي خپل وزن کم کړی.

٦- د نشه یی موادو او خصوصاً شرابو څخه پرهیز وکړی.

۷- هغه ښځي چی پر لپسي او لادونه زیږوی، دشکری معایناتو ته خاصه پاملرنه وکړی.

۸- د ذهني پریشانیو څخه د بچ کیدو د لارو چارو لټولو کوښښ وکړی.

۹- که ناروغ د بدن په کومه برخه زخم، ټوخي، کانګی، اسهال او یا داسي نوری ناروغي ولری؛ فوراً باید له یو متخصص معالج سره مشوره وکړی او په خپل سر کومه دوا استعمال نه کړی.

۱۰- حامله ښځي باید همیشه د یو متخصص ډاکتر تر څارني لاندی وی.

۱۱- دشکری ناروغ که د زړه کومه ناروغي ولری او یایی د وینی فشار زیات وی، فوری باید تر علاج لاندی ونیول شی.

۱۲- که د شوګر ناروغ زیاته ناارامي، سردرد، د سر څرخیدل او یا ویره محسوسوي، د زړه درزاری یی زیاتیږی او همدا رنګه که زیاته کمزوری محسوسه کړی ، په وینه کی د ګلوکوز مقدار کم شوی دی، د فوری علاج لپاره ورته په یو ګیلاس شیدو یا اوبو کی دوه یا دری کاشوغي بوره (چینی) واچوئ، ددی له څکلو وروسته باید سمدستی معالج ته رجوع وکړی.

تداوی Treatment:

څرنګه چی د شکری ناروغي د انسولین د کموالی او یا ددی هورمون د فعالیت د نه کیدو له امله منځته راځي نو تداوی یی هم په انسولین سره کیږی. د انسولین په مصنوعي جوړښت سره یو وخت داسی فکر کیده چی د شکری ناروغي د ټول عمر لپاره دعلاج قابله شوه، مګر بدبختانه چی داسی ونه شوه. دی طبي تجربو له(۱۲) څخه تر (۱۵) کلونو پوری ناروغ له دی ناروغي څخه مسکون کړ، خو له دی وروسته یی یو لړ نور اختلاطات لکه د زړه دوره او داسی نور منځته راوړل په هر صورت بیا هم د شکری د ناروغتیا علاج او تداوی ددي په علت او نوعیت پوری تړلی ده.

معالج باید د علت او نوعیت سره سم دا ناروغي تر علاج لاندی ونیسي.

مثلاً که په وینه کی د انسولینو (Insulin) کمښت وی باید په انسولین سره تداوی شی او اندازه یی د ناروغتیا د کموالی او زیاتوالی په تناسب ورکول کیږی.

که ناروغ په وینه کی د انسولین کمی نه لري او زیات چاغوالی، بار بار حمل، روحي تشویش او داسی نور اسباب ولری باید په مناسب خوراك، سپورت کولو او د روحي تشویشاتو د عواملو په له منځه وړلو تداوی شي، که بیا هم ناروغي زیاتوالی کوی، په (Sulphonurea) سره معالجه شي. دا درمل په پانګراس کی د انسولین افرازات زیاتوی او همدارنګه انسولین هم فعاله کوی یو بل ډول درمل چی د (Bigunides) په نوم یادیږی، هم ډیر موثر دی، دا درمل له وینی څخه د ګلوکوزو انتقال د بدن حجراتو ته اسانوی.

سرمقاله

طالبان د زورور تحولاتو په درشل کې

که څه هم د طالبانو په نوم تحریك د پخوانه موجودؤ خود سیاسی او نظامي حضور له مخی ئی چادا اټکل نه کاوه چی یو وخت به د پاچاهی نیولو پسی را پاڅیږی او د یو غورځنگ په حیث به په ملك کی ستر سیاسی او نظامی تحولات را منځ ته کړی.

دطالبانو دغه غورځنگ چي اوه میاشتی مخکی ئی د سیاسی مبارزي دگرته راودانگل وائی چی شمیره ئی د سلو کسانو څخه زیاته نه وه خو هغه وخت ئی چی د جنرال بابر په حواله پاکستانی کاروان ته د لاری په خلاصولو او نا جایزه پاټکونو په لری کولو سره په یرغل او فزیکي عملیاتو لاس پوری کړ په یوه منډه ئی د قندهار د ولایت د سپین بولدك ولسوالی قبضه کړه او د فتوحاتو لومړی جنډه ئی په همدی ولسوالی جگه کړه.

که څه هم د طالبانو په دی درز سره نړیوالو مطبوعاتو څه ناڅه تبصری وکړی او دغه ځواك ئی د ناخوالو په مقابل کی یو مثبت بدیل وباله خو ورسره جوخت چی د قندهار په ولایت ئی هم قبضه وکړه او د لاری پاټکونه ئی لرې کړل د ټولو افغانانو د توجه او حیرانتیا وړ خبره شوه دغه وخت ؤ چی د طالبانو د ماهیت او هویت په باره کی تبصری شروع شوی. چا ویل چی نیغ په نیغه د پاکستانی مقاماتو د بابر او مولانا فضل الرحمن سړی دی او چا هم ادعا کوله چی د پخوانی نظام عسکری ماهران او افسران ور سره گډ شوي او د غرب په ډالرو او وسایلو سره اکمالیږی.

دا خبری لا سپینی شوی نه وی چی غورځنگ نور هم زور واخیست او په جنوبي ولایاتو کی د فتوحاتو تحرکات ورځ په ورځ زیاتیدل تر څو چی په چار اسیاب کی ئی هم جنډه ودروله او د کابل د نیولو اخطاریه جملی ئی استعمال کړی. په کابل هم ور ننوتل او د ټولو مخکی یی د حزب وحدت ډله بی وسلی کړه او په دی کشمکش کی استادعبدالعلي مزاری هم ووژل شو. د قندهار، هلمند، زابل او غزني په ولایاتو کی چی طالبانو د جهادی تنظیمونو کوم لوی لوی قوماندانان بی وسلی کړل هغه وخت تنظیمی مشرانو ته هم د

پرسشهاي شما در پرتو

قرآن و سنت

برادر گرامي ما آقاي عبدالباري از كيمپ جلوزي براى ما نامه نوشته و بعد از سلام و احوال پرسي مسنونه از ما پرسيده اند كه:

۱- در باره‌ء سجده سهو بما معلومات دهيد؟ بعضي اشخاص ميگويد كه بعد از اتمام نماز وقتي حرف بزند، سجده سهو جايز نيست حقيقت را در روشني آحاديث معتبر و اقوال علماء سلف روشن نمائيد؟

۲- آيا رفتن زنها به مساجد جواز دارد يا خير؟

جواب (بعون الله):

برادر عزيز! براى ارائه جواب سوالات شما به علماء كرام مراجعه نموديم آنها در روشني آحاديث صحيحه چنين فرمودند.

بعضي علماء ميگويند كه به ترك واجب و تأخير فرض سجده سهو واجب ميگردد، ولي در حديث شريف تصريح شده كه: «عن ابي سعيد الخدري (رضي الله عنه) قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : «إذا شك احدكم في صلاته فلم يدركم صلّى ثلاثاً ام أربعاً فليطرح الشك و اليبن على ما استيقن ثم سجد سجدتين قبل أن يسلم» (رواه مسلم -۲۱۱/۱)

ترجمه: از ابو سعيد خدري رضي الله عنه روايت است كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمود: وقتي كسي از شما در نمازش شك كند كه چند ركعت را اداء نموده است، سه يا چهار؟ شك را دور و به يقين عمل نمايد و در آخر پيش از سلام دو سجده اداء كند.

در حديث ديگرى از پيامبر اكرم صلى الله عليه وسلم ارشاد است كه : «عن عبدالله بن مالك بن بحينة الأزدي أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قام في الشفع الذي يريد أن يجلس في صلواته فمضى في صلوته فلما كان في آخر الصلوة سجدقبل أن يسلم ثم سلّم» (رواه مسلم - ۲۱۱/۱)

ترجمه: از عبدالله بن مالك بن بحينة الأزدي رضي الله عنه روايت است: كه رسول الله صلى الله عليه وسلم به نماز ايستاد، بعد از دو ركعت كه ميخواست بنشيند وقعده نمايد، نه نشست ونماز خودرا ادامه داد و پيش از گشتاندن سلام سجده كرد و سلام گشتاند.

همچنين ارشاد ديگري از نبي كريم صلى الله عليه وسلم است كه: «عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم صلى الظهر خمساً فقيل له ازيد في الصلاة فقال و ما ذلك قالوا صليت خمساً فسجد سجدتين بعد ما سلم و في رواية تقول إنما أنا بشر مثلكم أنسى كما تنسون فإذا نسيت فذكروني وإذا شك احدكم في صلاته فليتحر الصواب فليتم عليه ويسلم ثم يسجدسجدتين»

(رواه البخارى و مسلم -مشكوة ص:۱۹۲)

ترجمه: از عبدالله بن مسعود رضي الله عنه روايت است

که رسول الله صلی الله علیه وسلم نماز پیشین را پنج رکعت اداء نمودند، و گفته شد، آیا در نماز زیادتي شد؟ فرمود: آن چیست؟ صحابه کرام گفتند شما پنج رکعت نماز اداء نمودید، پس بعد از گردانیدن سلام دو سجده را اداء نمودند و در روایت دیگری آمده که فرمود: بیشك من ما نند شما یك بشر هستم فراموش میکنم چنانچه شما فراموش میکنید، وقتي فراموش کردم، برایم یاد آوري نمائید ووقتي کسی از شما در نمازش شك نماید پس او برای بهتر نمودن نمازش کوشش کند و نماز خویش را پوره نموده سلام بگرداند بعداً دو سجده اداء کند.

در روایتي از مسلم میخوانیم که: «عن ابراهیم بن سوید قال صلی بنا علقمه الظهر خمساً فلما سلم قال القوم یا ابا شبل قد صلیت خسماً قال کلا ما فعلت قالوا بلی قال و کنت في ناحیة القوم و أنا غلام فقلت بلی قد صلیت خسماً فقال لي و انت ایضا یا اعور تقولوا ذلك قال قلت نعم قال فانفتل فسجد سجدتین ثم قال قال عبدالله صلی بنا رسول الله صلی الله علیه وسلم خمساً فلما انفتل توشوش القوم بینهم فقال ما شانکم؟ قالوا: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم! هل زید في الصلوة؟ قال: لا قالوا انك قد صلیت خمساً فانفتل ثم سجد سجدتین ثم سلم» (رواه مسلم -ج۱-ص ۲۱۲)

ترجمه: ابراهیم بن سوید رحمه الله میگوید که ما به امامت علقمه رحمه الله نماز پیشین را پنج رکعت اداء نمودیم وقتي سلام گشتاند، مردم برایش گفتند که یا ابو شبله! شما پنج رکعت نماز اداء نمودید، او گفت من هرگز پنج رکعت نخوانده ام، مگر مردم گفتند که شما پنج رکعت اداء نمودید. ابراهیم میگوید که من یك طرف مردم استاده و بچه بودم، گفتم براستي شما-پنج رکعت اداءنمودید، پس او برایم گفت که اي کر، شما هم این حرف میزنید؟ گفتم بلی میگوید که او بر گشت و دو سجده را اداء نمود، سپس گفت که عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه گفته است که رسول الله صلی الله علیه وسلم بما پنج رکعت نماز داد، وقتي از نماز فارغ شد و بر گشت، مردم بین خود با هم حرف میزدند، فرمودند که این چه حال است؟ گفتند: یا رسول الله صلی الله علیه وسلم ! آیا در نماز زیادتي آمده است؟ فرمودند: نه، گفتند که بیشك شما پنج رکعت نماز اداءنمودید، پس بر گشت و دو سجده اداء نمودند، وسلام گشتاندند.

همچنین اگر مصلي نمازش تمام نه شده باشد وسلام بگرداند وقتي یادش آید ویا برایش معلوم گردد که نمازش ناقص است و کدام رکعتش مانده است، درینصورت الله اکبر گفته برخیزد نمازش راپوره نموده، دو سجده اداء کند وسلام بگرداند، طوریکه در حدیث شریف میخوانیم که: «عن عمران بن حصین أن رسول الله صلی الله علیه وسلم صلی العصر، فسلم في ثلاث رکعات ثم دخل منزله فقام الیه رجل یقال له الخرباق و کان في یدیه طول فقال یا رسول الله فذکر له صنیعه و خرج غضبان یجر رداءه حتی انتهی الی الناس اصدق هذا؟ قالوا: نعم، فصلی رکعة ثم سجدسجدتین ثم سلم» (رواه مسلم ج ۱-ص ۲۱٤)

و بهذا قال جمهور العلماء من السلف والخلف و هو قول ابن عباس و عبدالله بن زبیر و اخیه عروة وعطاء و الحسن و الشعبي و قتادة و الأوزاعي و مالك والشافعي و احمد و جمیع المحدثین» (رحمهم الله) (شرح نووي-ج ۱-ص ۲۱٤)

ترجمه: از عمران بن حصین رضي الله عنه روایت است که یك روز رسول الله صلی الله علیه وسلم نماز عصر را سه رکعت اداء نموده و بعد از گردانیدن سلام به خانه خود تشریف برد پس شخصي عقبش رفت که اورا «خرباق» میگفتند و دستهایش دراز بودند او قصه نماز را براي نبي علیه السلام بیان نمود، رسول الله صلی الله علیه وسلم برآشفته بر آمد و با چادر کشال نزد مردم رسید، فرمودند: آیا این (خرباق) راست میگوید؟ آنها گفتند: بلي، پس یك رکعت نماز را خواندند و دوسجده کردند و سلام گشتاندند.

این قول را علماء جمهور از سلف و خلف نیز تائید نموده است و هم این قول از ابن عباس و عبدالله بن زبیر و برادرش عروة و عطاء وحسن وشعبي و قتادة و اوزاعي و شافعي و مالك و تمام محدثین رضي الله عنهم میباشد.

بناءً از فعل رسول الله صلی الله علیه وسلم و صحابهء کرام رضي الله عنهم بصراحت ثابت میشود که به اثر فراموشي و گمان اینکه نماز تمام شده است حرف بزند، نماز باطل نمي شود.

تحقیق فقهي: مذهب امام ابو حنیفة رحمه الله اینست که حرف زدن نماز را باطل مي سازد (در اثر فراموشي باشد ویا قصدي) مطابق مذهب احناف مصلیً بعد از حرف زدن مجبور است که دو باره بر خیزد از سر نماز بخواند مقلدین امام صاحب و خصوصاً امام الزهري میگوید که حدیث ذو الیدین منسوخ است چون این ذوالیدین در غزوه بدر شهید گردیده و ذوالیدین با ابو هریرة هرگزندیده است چون ذوالیدین در سنه (۲هـ) شهید گردیده و ابو هریرة در سنه (۷هـ) به مدینه آمده است، پس معلوم میگردد که در حدیث ارسال موجود بود.

امام نووي در شرح نووي (مسلم) صفحه (۲۱٤) میفرماید: «ابو عمر بن عبدالبر در «تمهید» ذکر نموده است که این ادعای شان که حدیث ابو هریرة با حدیث عبدالله بن مسعود منسوخ گردیده درست نیست، زیرا که درین باره بین مؤرخین و اهلحدیث اختلاف نیست که حدیث ابن مسعود در مکه معظمه بوده وقتي او پیش از هجرت از سفر حبشه باز گشت و حدیث ابو هریرة در قصه ذوالیدین در مدینه منوره بوده که ابو هریرة در سال خیبر یعني در سنه (۷) هجري بمدینه آمده بود، درین باره هیچ اختلاف نیست، این سخن که ابو هریرة درین موقع حاضر نبود درست نیست، بلکه باساس روایت حفاظ و علماء معتبر و ثقه حضور ابو هریره ثابت است. در احادیث صحیح و صریح بخاری و مسلم و روایات دیگر أئمه و محدثین چون احمد و غیره حضور ابو هریرة در قصه ذوالیدین ثابت است، اما تا جائیکه مسئله با شهادت ذوالیدین در غزوه بدر ارتباط دارد، این موضوع بکلي فاسد است، زیرا که در غزوه بدر ذوالیدین شهید نه شده بلکه ذوالشمالین شهید شد است. حافظ ابن عبدالبر در کتاب «استذکار» خود مینویسد که در غزوه بدر ذوالشمالین شهید گردیده است و ذوالیدین آن شخص نیست که در بدر شهید گردیده است دلیلش اینست که ابو هریره و با او کساني درین نماز شرکت داشتند که قبول نمودن اسلام شان بعد از غزوه بدر اتفاق افتاده بود، همچنین علامه عبدالرحمن مبارکپوری میگوید: قولیکه در آن ابو هریرة در قصه ذوالیدین حاضرنبود باطل است بلکه حضورش در آحادیث صحیح و صریح ثابت است.

همچنین حافظ ابن حجر عسقلاني تصریح نموده است: «اتفق ائمة الحدیث کما نقل ابن عبدالبر و غیره علی أن الزهري و هم علی ذلك» (فتح الباري-ص ۲۳۷)

ترجمه: أئمه حدیث برین اتفاق دارند که این وهم امام زهری است طوریکه این سخن را ابن عبدالبر و دیگران نقل کرده است.

بناءً از تحقیق فوق و آحادیث عمران بن حصین و ابراهیم بن سوید معلوم گردید که کسي اگر عوض چهار رکعت نماز سه و یا پنج رکعات نماز بخواند، و قتي برایش معلوم گردید که در نمازش زیادتي و تنقیصي رخ داده است، اگر حرف هم زده باشد، نمازخود را پوره نموده، سجده سهوه اداء نماید بعداً سلام بگرداند، برای برگرداندن تمام نماز ضرورت نیست.

۲- در باره جواب سوال دوم شما عرض مي شود که در صدر اسلام زنها مانند مردها به مساجد میرفتند و در مساجد نمازهای پنجگانه خودها را اداء می نمودند، ولي با سپری شدن زمان و پدید آمدن فسادات، علماء این را مصلحت و خیرامة مسلمه دانستند که زنها به مساجد نروند و حالا نیز در بعضي مناطق وقتي بیم فساد نباشد زنهای پیر ساله به مساجد میروند.

در حدیث شریف ارشاد است که: «عن عایشة رضي الله عنها قالت کنا نساء المؤمنات یشهدن مع رسول الله صلی الله علیه وسلم صلوة الفجر» (رواه البخاري-۵٤/۱)

وعنها قالت: اعتم رسول الله صلی الله علیه وسلم في العشاء حتی ناداه عمر قد نام النساء و الصبیان» (رواه

البخاري۱۱۹/۱ مجبتائي).

ترجمه: عايشه رضي الله عنها گفت كه زنهاى مؤمن با رسول الله صلى الله عليه وسلم در نماز فجر حاضر مى شدند و در روايت ديگر ميفرمايد كه رسول الله صلى الله عليه وسلم شبي نماز خفتن را تاخير نمودند و عمر رضي الله عنه برايش صدا كرد كه زنها و كودكان بخواب رفتند.

در حديث ديگرى ارشاد است كه: «عن هند بنت الحارث ان ام سلمه زوج النبي صلى الله عليه وسلم اخبرتها ان النساء في عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم كن اذا سلمن من المكتوبة قمن و ثبت رسول الله صلى الله عليه وسلم و من صلى من الرجال ماشاء الله» (رواه البخاري/۱۱۹/۱)

ترجمه: ام سلمه رضي الله عنها ميگويد كه در عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم وقتي زنها از نماز سلام مي گشتاندند براي رفتن مي ايستادند و رسول الله صلى الله عليه وسلم و مردهاى ديگر تا وقتي كه خواست الله تعالى بود مي نشستند.

در روايت ديگرى ميفرمايد : «عن ابن عمر رضي الله عنهم قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تمنعوا اماء الله مساجد الله» (رواه مسلم- ۱۸۳/۱-و ابوداؤد -۲۸٤/۱) و عنه اذا استأذنت امراة احدكم الى المسجد فلا يمنعها» (رواه بخاري /۱۲۰/۱ ومسلم ۱۸۳/۱ و مشكوة/۹٦/۱) و في رواية البخارى اذا استأذنكم نسائكم بالليل الى المسجد فاذنوا لهن» (مجتبائي/۲۹۱».

ترجمه: ابن عمر رضي الله عنهم ميگويد كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرموده است كنيزهاى الله تعالى را از مساجد الله تعالى منع نسازيد و در روايت ديگز از همين ابن عمر رضي الله عنهم آمده است كه از جمله شما آگر زن كسي از وى اجازه رفتن به مسجد بخواهدمنع نكنند.

و در روايت ديگرى از بخارى آمده است كه اگر زنهاى شما شب هنگام اجازه رفتن به مساجد را بخواهند، اجازت دهيد.

در حديث ديگرى ارشاد است كه: «عن بلال بن عبدالله بن عمر عن ابيه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لا تمنعوا النساء حظوظهن من المساجد اذا استاذنكم فقال بلال: والله لنمنعهن فقال له عبدالله اقول قال رسول الله صلى الله عليه وسلم و تقول انت لنمنعهن، وفي رواية سالم عن ابيه قال فاقبل عليه عبدالله فسبّه سبا ما سمعت سبه مثله قط و قال اخبرك عن رسول الله صلى الله عليه وسلم و تقول والله لنمنعهن» (رواه مسلم/ ۸۳/۱ مشكوة ص ۹۷)

ترجمه: بلال بن عبدالله بن عمر رضي الله عنهم ميگويد كه ابن عمر رضي الله عنه گفت كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرموده است: وقتي زنها از شما اجازه رفتن به مساجد بخواهند ، آنها را منع نكنيد، بلال بن عبدالله گفت كه قسم به الله تعالى است كه ما حتماً آنها را منع ميكنيم پس عبدالله برايش گفت كه من ميگويم كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرموده است و شما ميگو ئيد كه ما حتماً آنها را منع مينايم ودر روايت سالم بن عبدالله از پدرش عبدالله بن عمر رضي الله عنهم آمده است كه پدرم عبدالله بر سرش قهر شد و چنان نفرين كرد وناسزا گفت كه ما آنها را هيچوقت با چنين حالت نديده بودم و برايش فرمود كه من از قول پيغمبر صلى الله عليه وسلم برايت خبر ميدهم وتو ميگوئى كه قسم است ما حتماً آنها را منع مينايم و در روايت ديگرى از مجاهد آمده است كه عبدالله بن عمر رضي الله عنهم تا هنگام مرگش با پسر خود حرف نزد.

برادر عزيز! از آحاديث و رهنمودهاى فوق نتيجه ميگيريم كه آمدن زنها به مساجد اگر خوف فساد نباشد نه تنها مانعي ندارد بلكه اجر بيشتر دارد ولي اگر خوف وبيم فساد ميرود ضرور نيست.

با ميد نامه هاى ديگر تان

(اداره)

د نبوي ملغلرو اميل

الله

په تيريسي

د نارامي په وخت کي دعا:

له حضرت انس نه روايت دی چي کله به رسول الله صلي الله عليه وسلم نارامه شو نو دا دعا به ئي لوستله .

يَا حَيُّ يَا قَيُومُ برحمَتكَ اَستَغيثَ (مشكوة باب الدعوات في الاوقات فصل سوم)

ترجمه: ای تل ژوندیه! ای تل قایمه!(الله) زه ستا د رحمت امید لرم.

د نوی میاشتی د لیدو دعا:

حضرت طلحه بن عبيد رضي الله عنه روايت کوي چي کله به رسول الله صلی الله عليه وسلم نوي مياشت وليدله نو دا دعا به ئي لوستله:

اَللّهُمَّ اَهِلَّه عَلَينَا بِالاَ مِن وَالايمَانِ والسلَّامَةِ وَالأَسلاَمِ رَبِّيَ وَ رَبُّك اللّهُ(مشكوةباب الدعوات في الاوقات فصل دوم)

ترجمه: الهي ! دا مياشت په مونږ باندي له ايمان،اسلام او امن سره راخيژوه. ای مياشتی زما او ستا رب الله دی..

د روژی ماتولو دعا:

١-اَللّهُمَّ لَكَ صُمتُ وَعَلى رِزقِك اَفطرتُ(مشكوة ص ١٧٥كتاب الصوم)

٢-ذَهَبَ الظَمأُوابتَلَّتِ العُرُوقَ وَثَبَت الأجرُ اِنشآء اللّهُ(مشكوة ص١٧٥كتاب الصوم)

ترجمه:الهی! ما د تا لپاره روژه نيولی وه او د تا په رزق باندی مي ماته کړه.

٢-تنده ماته شوه او رګونه لانده شو که الله وغواړي ثواب ثابت شو.

د نويو جامو د اغوستلو په وخت کي دعا:

له حضرت عمر بن الخطاب رضي الله عنه نه روايت دی چی رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل: که چانوي جامي واغوستلي او دا دعا ئي ولوستله او زړی جامی ئي دالله تعالی په نوم ورکړی نو د الله تعالی په حفاظت کی به وی!اَلحَمدُلِلّهِ الَّذِي كَسَانِي مَآ اُوَارِي بِه عَورَتِي وَاَتجَمَّلُ بِه فِي حَيَاتِي(مشكوة كتاب اللباس- دريم فصل)

ترجمه:د ثناء وړدی هغه الله چی ما ته ئي راواغوستله هغه جامه چي خپل ستر پري پټ کړم او په خپل ژوند ئي زینت حاصل کړم.

دویمه دعا:حدیث شریف کي راځي چي رسول الله صلی الله علیه وسلم به کله جامه اغوستله نو د هغي نوم به ئي واخیست،مثلاً دا څادر، قمیس یا پټکی دی،بیا به ئي دا دعا ولوستله:

الحمدلله الذي کساني هذاالثوب و رزقنیه من غیر حول مني و لاقوة

ترجمه:دکمال صفتونه دی هغه الله لره چی وائي غوسته ماته دا جامه او رائي کړه ماته په غیر د طاقت زما نه(ابو-داود۲/۲۳ ٤٠-ابن ماجه۳۲۸۵-وسنده حسن)

مل ته د جامو د مبارکی ورکولو دعا:

حدیث کی راځي کله به چی صحابه کرامو رضي الله عنهم کي چانوي جامی واغوستلی نو دا دعا به مونږ ورته کوله.

اَبلِ وَاَخلِق (ابو-داود٤٠٢٤-بخاري رقم۵۸۲۳)

ترجمه:زړه دی شي دا جامه په تا باندی.یا دا چي .تبلی وَ یُخلفُ اللّٰهُ تَعَالی(ابو داود رقم ۱۸۳۸-وسنده صحیح)

د جامو د ویستلو په وخت کی دعا:

حدیث کي راځي کله چي انسان د غسل د پاره جامه اوباسي نو دا دعا به وائی،لیکن علماء فرمائی چي د خوب یا د بولو کولو لپاره هم دا دعا لوستلی شي،ځکه چي په دي ټولو حالاتو کي عورت ښکاره کیږي،دعا دا ده:

بسم الله الذی لاله الاهو ط

ترجمه:په نوم د هغه الله چی د هغه نه سوا بل د عبادت لائق نشته(ابن السنی رقم۲۷۳-ارواء الغلیل. ۵-صحیح لغیره)

په آینه کی د کتلو دعا:

گڼ شمیر صحابه ؤ روایت کړي چي رسول الله صلی الله علیه وسلم به په آینه کی د کتلو په وخت کي دا دعا لوستله!

اَللّٰهُمَّ کَمَا حَسَّنْتَ خَلقِی فَحَسِّن خُلقِی(نزل الابرارص۳۷۲).

ترجمه:الهي!الکه څرنگه چي زما صورت دی ښه جوړ کړي داسي زما سیرت هم ښائسته کړه.

د مجلس د گناهونو کفاره:

له حضرت ابوهریره رضي الله عنه څخه روایت دی چي رسول صلی الله علیه وسلم وفرمایل:که چاپه مجلس کی غلطی خبری وکړي نو بیا دی د پاڅیدو په وخت کي دا دعا ووائي چی کړی گناهونه ئي معاف شي.

سُبحنَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحمدِكَ اَشهَدُ اَن لاَ اِلهَ اِلاَ اَنتَ اَستَغفِرُكَ وَاَتوبُ اِلَيكَ(جامع ترمذي ص۱۸۱جلد۲-باب مایقول اذا قام من مجلسه)

ترجمه:ای الله!ته له خپلوښیگڼو سره پاك ئی،زه گواهي ورکوم چي له تا پرته بل څوك د عبادت وړ ندی، بخښنه غواړم او تاته رجوع

کوم.

د مصیبت په وخت کی دعا:

له حضرت ابوسعید خدرۍرضي الله عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل!که چا کوم داسی سړی ولیدچي په تکلیف اخته ؤ نو دا کلمی دی ولولي، الله تعالی به د هغه تکلیف لیری کړي.

الحمدلله الذي عافاني مما ابتلاك به و فضلنی علی کثیر ممن خلق تفضیلاً(مشکوة باب الدعوات في الاوقات -دویم فصل)

ترجمه:د الله شکر دی چي زه ئی له دغه بلا څخه ساتلی یم کوم چي ته ئی پری اخته کړي ئی او ما ته ئی په نورو خلکو فضیلت راکړي دی.

دویمه دعا:

انالله واناالیه راجعون -اللهم اجرني في مصیبتی واخلف لی خیراًمنها(مسلم ۱/ ۱٤۰).

ترجمه:مونږ د الله تعالی یواومونږه ده ته ورګرځیدونکي یو.ای الله!ثواب راکړی ماته په مصیبت زما کي او بدله ئي له دي نه غوره راکړی!

د قرضونو بیرته ورکولو په وخت کي دعا:

له حضرت ابو سعید خدرۍرضي الله عنه څخه روایت دی چي په یوه سړی باندي قرض ؤ،رسول الله صلی الله علیه وسلم هغه ته وویل چي زه به داسي سبق دروښایم چي که سهار او ماښام ئي ولولي نو ته به له غم او قرض نه نجات ومومی.

اللهم اني اعوذبك من الهم و الحزن واعوذبك من العجز و الکسل واعوذبك من البخل والجبن و اعوذبك من غلبة الدین و قهرالرجال(مشکوة باب الدعوات في الاوقات -دویم فصل)

ترجمه:الهي!زه له غم او فکر څخه د تا پناه غواړم او پناه غواړم له سستي او کمزوري څخه او پناه غواړم له بخل او بزدلي څخه او پناه غواړم د قرض له غلبی او د خلکو له فشار څخه.

بله دعا:

له حضرت علي رضي الله عنه څخه روایت دی چي یو غلام عرض وکړ چي زه غواړم خپل بادار(مالك)ته قرض ژر ورکړم او آزاد شم که ته له ما سره مرسته وکړي.بیا حضرت علي رضي الله عنه ورته وویل چي زه به تا ته دوه کلمي دروښیم کومي چي ما ته رسول الله صلي الله علیه وسلم راښودلي دي که چیري په تا باندي د غره په څیر قرض هم وي نو الله تعالی به ئي درنه لری کړي.

اللهم اکفنی بحلالك عن حرامك واغننی بفضلك عمن سواك(مشکوة باب الدعوات في الاوقات-دویم فصل)

ترجمه: الهي! په حلاله روزۍ باندي زما حاجتونه پوره کړي او له حرامو څخه مي وساتي او ما بی پروا کړي په خپل فضل سره.

(نور بیا)

د تنظیم طلبه سلفیه د کړنګل د حوزی غونډه

د جماعت الدعوت الي القرآن والسنة د دعوت او ارشاد د څانګي د رپوټ له مخي څو موده وړاندي د تنظیم طلبه سلفیه د کړنګل د حوزي د کړنګل په کلي کي یو سراسري کنفرانس جوړ شو او په اړونده مسئلو ئي خبري وکړي او د دعوت په کار کی ئی د هر چا وظیفي مشخصي کړي.

دغه کنفرانس چي د حاجي شمشیر خان تر صدارت لاندي جوړ شوي وو اوله دوه زره څخه زیاتو عالمانو،طا لب علمانو او قومي مشرانو په کي ګډون کړی ؤ.

موږ وسته تردي چي د کنفرانس کار د قرآن کریم د څو مبارکوآیاتونو په لوستلو سره پیل شو. د کنړونو والي الحاج غلام صادق «قاضي اخونزاده» وینا وکړه او د دغسي کنفرانسونو د جوړیدوپه ضرورت ئي ټینګار وکړ.

«قاضي اخونزاده»وویل: الله تعالي چي انسانان او جنات پیدا کړي دي، دا ئي د یو خاص مقصد د پاره پیدا کړي چي هغه یوفکري او عقلي قوت دي او انسان د هغه په ذریعه حق د باطل څخه بیلولي او مشخص کولي شي،همدارنګه الله تعالي چي محمد صلي الله علیه وسلم په پیغمبري مبعوث کړي او پر هغه باندي ئي قرآن کریم نازل کړیدي ،د ا هم د خلقو د هدایت او رهنمائي یوه سپیڅلي وسیله ده.خو یو شي چي انسان وربانديي مکلف کړي شوي دي، هغه د لایزال رب عبادت دي .ده ووئیل: هر کله چي زمونږ الله یو دی، زمونږ پیغمبر یو دي ،دین مو یو دي نو بیا ولی زمونږ په خپلو منځو کي شخړي او لانجي د یوي ورځي نه بلي ته زیاتیږي؟دي زیاته کړه که چیري مونږ قرآن او نبوي سنتو ته رجوع وکړو، زمونږ ټول دیني او دنیاوي مشکلات به حل او د صمیمیت او وروروليیوه ښه فضا به پیدا شي خو په دي شرط چي مونږ په حقه سره په حبل الله باندي منګولي ولګوو او د دنیا حرص د ځانه لري کړو.

هغه زیاته کړه: اسلامي حکم دادي چي د مسلمانانو حاکم او خلیفه به یو وي، ځکه چي اسلامي ملت امة واحده دي، په دی اړوند امام الجهاد شیخ جمیل-

الرحمن شهید ۳۲کاله مخکي خلکو ته ترغیبونه او بیعتونه ورکول شروع کړی وو نو ځکه د نړۍ په گوټ گوټ کي ورنه د اسلام دښمنان ویریدل او په مجاهدینو کي د بي اتفاقي تحریکونه او شیطانتونه شروع کړل ،خو هماغسي چي شیخ رحمه الله جهاد شروع کړ، ورسره جوخت ئي د بي اتفاقي د ختمولو مبارزه هم جاري ساتلي وه،نو دښمنانو خپل انتقام واخست او شیخ جمیل الرحمن ئي په پوره بي رحمي او بي دردي سره شهید کړ (روح دي ښاد وي).

د کونړ والي ووئیل: مونږ دلته په کونړ کي د اسلامي اداري د ټینگښت د پاره په دغه موادو باندي عمل کول غواړو.

*اول دا چي په افغانستان او خاصتاً په کنړونو کي به اسلامي قوانین جاري کوو.

*مطمین امنیت به تامینوو.

*خلکو ته به په نیکي سره دعوت ورکوواو هغه منکرات چي قرآن او سنت ورته بد ویلي هغه به بندوو.

*دمسلمانانو تر منځ به ژبنی ، قومی، منطقوی او مذهبي توپیر ختموو.

*عامي لاري د خلکو پر مخ به خلاصوو په بازارانو او پلورنځایونو کی به د نرخونو کنترول او عادلانه چلند په پوره زیرکتیا ځارو.

*د ملي شتمنیو ساتنه به په پوره ایمانداری کوو.

*د نظام الصلاة په قایمولو او د اسلامی قوانینو په ضابطی سره به د هر ډول فحاشي او مخدره موادو مخه نیسو.

*د خارجي لاس وهني او د اسلام دښمنه اشخاصو د منحوثو عزایمو د مخنیوی لپاره هر ډول قرباني ته تیار یو او ټول به په یوه مصلحت کار کوو.

د مجلي د راپورتر د رپوټ مطابق د سلفیت په دي کنفرانس کي په خپل وار سره هر یو مولوي عزیزالله،مولوي نصرالله، مولوي عبدالرحمن، مولوي مجیب الرحمن، مولوي عبدالواحد، مولوي فضل گل،نجیب الله خان،مولوي محمد فهیم،مولوي محمد افضل،مولوي عبدالکریم،امین الله خان او د کنفرانس ناظم مولوي حنیف الله «حنیف» برخه اخستي او د موضوع په ارتباط ئي مفیدی ویناوي وکړي او د سلفیت په چوکاټ کي ئی د هر عالم د دعوت چلولو چاري مشخصي کړي .بالاخره کنفرانس د امام الجهاد شهید شیخ جمیل الرحمن (رحمه الله)روح او په گران هیواد افغانستان کي د قرآن او سنت په سیوري کي د اسلامي امنیت د قایمیدلو په دعاء پاي ته ورسید.

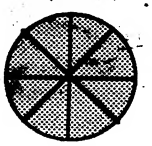

ستاسو لیک راورسیږي

دعوت مجله- پوست بکس نمبر٦١٤ جي پي او پشاور پاکستان

د دیر ضلع د طور کیمپ څخه زمونږ ورور محمد ظاهر«سعادت»د خپل لیک په ترڅ کي یو لنډ مضمون هم راستولي او د نشر غوښتنه ئي کړي ده،دا چي مونږ دغه مضمون ولوست دا راته جوته شوه چي ښاغلي محمد ظاهر د مضمون لیکلو ښه استعداد لري، اداري وپتیله چي ستاسو دغه مضمون کټ مټ خپور کړي او د راتلونکي د پاره هم خپله قلمي همکاري د دعوت د مجلي سره جاري وساتي.

وائي چي یو ماشوم هلك د یوي ویالي په غاړه ناست ؤ او یوه مرغۍ ئي په ویاله کي وینځله چي د یو تن پري پام شو او ورته ئي وویل: ای ماشومه! دا څه کوي ؟ته خو دغه مرغۍ پدي یخو اوبو کي وژني؟

خوماشوم ئي خبري له هیڅ اهمیت ورنکړ.

کله چي هغه سړي راوپس شو نو گوري چي مرغۍ مړه پرته ده او ماشوم ورته ژاړي.هغه سړي ورته وویل:ما درته نه وو ویلي چي دا مرغۍ پدي یخو اوبو کي وژني ؟

ماشوم په ژړا ژړا کي ځواب ورکړ: دا خو په یخو اوبو او لمبا کي رانه نده مړه شوي بلکی په نچوړیدو کي رانه مړه شوه.

نو ښایسته کابل په ١٤کلن جهاد کي نه ؤ خراب شوي خو نن زمونږ قوماندانانو او مشرانو په نچوړیدو(د قدرت او چوکۍ په گټلو)کي وران کړ.هغه مشران او قوماندانان چي پخوا به ئي د کمونستانو په خلاف خلك د جهاد لور ته رابلل، نن د قدرت د گټلو په خاطر د هم هغو دښمنانو ملگرتیا ته محتاج دي چي نن ئي ښکلي افغانستان د هلاکت او تباهۍ سره مخ کړ،ډیري میندي بوري،ډیري ښځي کونډي،څوك معیوب،څوك شهیدان او گڼ شمیر ماشومان یتیمان شول چي اوس

غورځنګ د ځواکمنی پته ولګیده ځکه نو په همدی وخت کی د مولوی تره خیل نه نیولی بیا تر مولوی خالص پوری ټولو د طالبانو عملیات جایز او معقول وبلل خو د تحریك دپوره څرنګوالی ټکی ئی مجهول پریښود.

د ټولو نه رومبی مولوی محمد نبی محمدی د طالبانو په غورځنګ د صحت ټاپه ووهله خو هغه وخت چی ئی دخپل یو لوی قوماندان د هلمند والی غفار اخنزاده په باره کي د طالبانو مشرانو ته مکتوب ولیږه چی د یو سوچه جهادی قوماندان په حیث ور سره معامله وکړی او بی وسلی ئی نکړئ نه یوازی دی مکتوب هیڅ اثر ونکړ بلکه یو کلاشنکوف ئی هم ورته پری نښود او داسی یی څرګنده کړه چی طالبان د یو مستقل او بي طرف غورځنګ په توګه عمل کوی او د هیڅ تنظیم سره ملګرتیا او ایتلاف ته تیار نه دی. اکثره مشرانو ور سره رابطي قطع کړی او په پوره احتیاط سره ئي د طالبانو په باره کی په شمارلو او تللو جملو سره دطالبانو د غورځنګ پیژندګلوی کوله چي اکثرو رهبرانو د سوچه افغاني او اسلامي غورځنګ په نوم یاد کړ خو ځینو بیا په صفا ټکو کی د غورځنګ د ګوډاګیتوب خبره وکړه او د وسلي د نه تسلیمولو فیصله ئی اعلان کړه چی دی ډله کی یو هم ښاغلی حکمتیار ؤ چی د غورځنګ سره په لاس اچولو ئی سیاسی او نظامي پوزیشن ورخراب کړ.

د یوی احصائی مطابق د طالبانو غورځنګ یوځت د ۲۹ ولایاتو څخه لس ولایتونه په بشپړه توګه په خپله ولقه کی راوړی وو خو دمرکز په نیولو کی د کابل دحکومت سره په مقابله کی د ماتی سره مخ شو، تر دی وخته پوری چی طالبانو کوم ولایتونه نیولی دی د خپل رعب په غورځولو سره ئی د یوی معجزي په شان تلفات نه لرل او د سپین بولدك نه تر چار اسیاب پوری ور سره تمام عیار جنګ نه وو شوی ځکه نو ئی ځان ته د ناشکن خطاب کاوه او د ټولو ولایاتو دنیولو دپاره ئی په همدی تکل او میکانیزم سره دوام ورکول غوښتل خو په کابل کی چی د حکومتي ځواکونو سره په جګړه کی یی کومه ماتی و خوړه او د چا خبره دریز نه ولویدل نه یوازي په جنګ کی د اخته ډلو اتحادونه مات او کمزوری شول بلکه د نورو ډول ډول سیاسی واقعاتو او ژورو تحولاتو یو نوی باب ئی هم پرانیست.

د هم آهنګی عالی شورئ چی د اتحاد او ملګرتیا په پخو قراردادونو جوړه شوی وه د طالبانو غورځنګ که دړی وړی نه کړه نو لږ تر لږه واټن خو ئی پکی منځ ته راوړ چی رشید دوستم په مزار شریف، حکمتیار په سروبي او د حزب وحدت او جنبش یوه ډله ئي د یتیمانو په حیث د کابل د حکومت په محاصره کی حیران دریانه پریښوده او په پای کی تارومار هم شوه.

دا چی اوس د طالبانو د غورځنګ دجنګی کسانو شمیره څو ته رسیدلی ده پوره احصایه ئی نشته دی خو

هم د هجرت ترخی شپي او ورځي تيروي.نو مشرانو!زمونږ په حال لږ ورحميږي!مونږ سوله او امن غواړو! خپل ويجاړ کوراو کلي ته دوباره تګ غواړو!

ای د افغانستان مشرانو!د الله تعالی په خاطر د جنګ جګړي او بي اتفاقي نه لاس واخلئ او مونږ پريږدئ چي لږه شان خپله ساه سمه کړو .دغه حرکات چي نن ورځ تاسو مشرانو شروع کړيدي پدي حال ماله ژړا راځي،دا حالت چي زه وينم دا د ١٤کلن جهاد سره او د خپل بي کوره شوي اولس سره خيانت کول دي.

څرګنده خبره ده چي تاسو مشرانو او قوماندانانو د افغانستان زوريدلي ملت د ناتار سره مخامخ کړيدي،کله يو مسلمان په بل مسلمان او کله يو مجاهد په بل مجاهد وژنئ

هغه مشران او قوماندانان چي د هغوي نه زمونږ دا ارزو وه چي د ويجاړ شوي افغانستان نه به راته ګلستان جوړوي نو د ګلستان په ځاي ئي راته په ښکلي افغانستان کي د نفاق او اختلاف تخمونه وکرل او هغه اميدونه او ارزوګاني چي ١٤ کلونه زمونږ په زوړنو کي پرتي وي؛زمونږ مشرانو او قوماندانانو د خاورو سره خاوري کړی.نو رب العلمين دې د افغانستان د پاکي خاوري نه دغه د بي اتفاقي تغر راټول کړي او په ټول اسلامي امت کي دي الله تعالي اتفاق او ورورګلوي پيدا کړي.امين!

****

د دعوت او جهاد د پوهنتون د اينجنيري د دوهم صنف محصل عطاالرحمن «زهير» د دعوت مجلي په نوم يو اوږد ليك د خپلو خوږو مشورو سره راليږلي چي مونږ ئي ځني معقولي مشوري نشرته سپارو.

زهير صاحب د مسنون دعا اوسلام او د دعوت مجلي د زيات توصيف وروسته ليکي :

زما اولني تجويز دا دي چي ستاسو د مجلي د ټايپ ليکنه اکثره ډيره زياته لويه وي،مهرباني وکړئ لږ په کوچني خط مضمون نشرته سپارئ ،ځکه په مجله کي به زياتومطالبو ته ځاي ورکول کيږي.

بايد په مجله کي د مشخصو کسانو مضامين،اشعار او مطالب نشر ته ونه سپارل شي،بلکه د لوستونکو نه هم مطالب وغوښتل شي.

د مظلوم شهيد د ويناؤ اهمي جملي د هری مجلي په وروستی صفحه کی بايد هرومرو نشر شي.

په آخر کي زهير صاحب د دعوت د مجلي د توزيع په باب زيات شکايت کړي او د مشرانو نه ئي د دعوت الي الله په لور د زياتي توجه غوښتنه کړيده.

****

د خار باجوړ څخه زمونږ گران ورور خان محمد«صافي»ددعوت د مجلي په نوم ليك راستولي او د مجلي كاركوونكو ته ئي زيات سلامونه او احترامات وړاندي كړي او دمجلي زيات تعريف ئي كړي دي.
د دعوت د مجلي ټول كاركوونكي هم د هغه سلامونو ته وعليكم السلام وائي،د مجلي د ستايني مو يو جهان شكريه.

****

د مردان د تفهيم القران له مدرسي نه گران او محترم ورور سميع الله «محسني»صاحب د دعوت د مجلي په نوم ښكلي ليك راستولي او د دعوت مجلي زيات تعريف او توصيف ئي كړي.
دغه ورور ليكي . دا چي تاسو د زياتو اقتصادي او فني مشكلاتو باوجود دغه مجله نشروئ او د دعوت الي الله غږ د هر چا غوږو ته رسوئ،الله تعالي دي زيات اجر درپه برخه كړي .
گرانه ورورہ ! د دعوت د مجلي كاركوونكي هم ستا د نيكو احساساتو مننه كوي، الله تعالي دي د علم د زده كړي په لاره كي بريالي لره!

****

د باجوړ د رشكي د دوهم نمبر كمپ څخه نيازگل «زاهد»او نورعلي خان صاحبان د دعوت مجلي په نوم ليك راستولي او وروسته له سلام نه ئي په دعوت مجله كي د شيخ جميل الرحمن شهيد د ويناؤ د نشرولو زياته ټينگتيا كړي او دا ئي هم ويلي چي د طالبانو د تحريك په باب د جماعة الدعوة پاليسي څه ده؟.
ورونو! مونږ كوشش كړي چي د شيخ جميل الرحمن رحمه الله ويناگاني وخت په وخت نشر كړو، پدي رابطه مونږ د خپلو لوستونكو ورونو نه هم دا غوښتنه كړي چي د شيخ رحمه الله هغه ويناگاني چي تر اوسه ندي نشر شوي او د چاسره ئي كومي كيستې موجود وي نو مونږ ته ئي بايد راواستوئ.د طالبانو د تحريك په باب د دعوت مجله وخت په وخت معلومات نشروي كتلي ئي شئ.

****

محترم ورور حفي الله «سليم»اوخورشيداحمد«توحيديار» د معهدالامام ابي حنيفة څخه د دعوت مجلي په نوم ليك راستولي او د مسنون سلام نه وروسته ئي د دعوت مجلي زيات تعريف كړي او د مجلي د راستولو غوښتنه ئي كړي ده.د دعوت د مجلي كاركوونكي ستاسو سلامونو ته وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته وائي،د مجلي د ستايني مو ډيره ډيره مننه!

****

د خبيب شهيد د مدرسي محترم استاد رافت صاحب د دعوت مجلي د کارکوونکو په نوم ليك راستولي او د دعا او اسلام نه وروسته ئي ليکلي چي زما يو شعر د دعوت د مجلي دزرينو اوراقو پر مخ چاپ شو،زه ئي ډيره مننه کوم او همدي خبري وهڅولم چي خپل يو بل شعر د«عظمت شهيد»په نوم تاسو ته درواستوم . هيله ده چي د دعوت په مجله کي ورته ځاي ورکړي.

محترم رافت صاحب!

د دعوت له مجلي سره مو د همکاري ډيره شکريه،تاسو خپلي قلمي همکاري ته ادامه ورکړئ، مونږ به کوشش کوو چي د دعوت د مجلي د ټولو لوستونکو اشعار او نور مطالب نشر کړو. البته که د نشر وړ وو.

****

دکونړ ولايت د اسمار د اولسوالي څخه گران ورور عبدالجلال«حقيار»صاحب د دعوت مجلي ټولو کارکوونکو ته د دعا او سلام نه وروسته ليکي.د جماعة الدعوة په تنظيم پوري به مخالفينو ډول ډول پروپاگنډي کولي او زه هم د دغه ډول پروپاگنډو د تاثير لاندي راغلي وم ،خو يوه ورځ مي د يو دوست سره د دعوت مجله وليدله هغه مي مطالعه کړه او په همدي ډول مي د دعوت څو گڼي نوري هم مطالعه کړي ،اوس ما ته دا څرگنده شوه چي واقعي د دغه تنظيم عقيده د قرآن او سنت سره موافقه عقيده ده او چا چي پدي تنظيم پوري بي ځايه خبري کولي هغوي بدعتيان يعني د قرآن او سنتو مخالف وو.

الله تعالي دي د افغانستان او د نړۍ د ټولو مسلمانانو په زړونو کي د توحيد د عقيدي سره مينه پيدا کړي.آمين!

****

برادرگرامي محمد صفا «خرم»!

نامه ارسالي شما ضم تصوير تان به دفتر مجله مواصلت نموده به سلام هاي گرم وصميمانه شما که عنواني کارکنان مجله دعوت فرستاده بوديد وعليکم السلام .

تاجائيکه متن کامل نامه شما خوانده شد جنگ بي مفهوم و بي معني موجوده را تقبيح نموده بوديد ما هم به همين عقيده هستيم که مسائل في مابين افغانها به جنگ حل نميشود ،جنگها يك مصيبت است و هر چه زودتر بايد به اقسام جنگ ها خاتمه داده شود .از ارسال نامه پر محتوا شما تشکر مينمايم وازچاپ تصوير تان که فرستاده ايد شرعاً معذرت ميخواهيم ، به اميد همکاريهاي بعدي تان.سلامت باشيد!

ارشاد نبوی

بسم الله الرحمن الرحیم

و عن أبي هريرة رضي الله عنه أن النبي صلى الله عليه وسلم قال:
«إنَّ اللّهَ تَعَالى يَغَارُ، و غَيْرَةَ اللّهِ أنْ يَأتِيَ المَرْءُ مَا حرَّمَ اللّهُ عَلَيْهِ»
(متفقٌ عَلَيْه)

ترجمه: از ابو هریره رضي الله عنه مرویست که:
پیامبرصلی الله علیه وسلم فرمود: الله تعالی غیرت می کند، و غیرت الهی در آن وقت است که شخص محرمات الله را انجام دهد.

تعزیتي پیغام

قال الله تعالی: (مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ رِجَالٌ صَدَقُوْا مَا عَاهَدُوا اللهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَ مَا بَدَّلُوْا تَبْدِيْلًا) (الاحزاب/۲۳)

په ډیرې خواشینۍ سره مو خبر اخیستی چې د دعوت إلی الله داعی، د سلفي ځریک نه ستړی کیدونکی کارکن او د افغانستان په جهاد کی د توری او قلم نامتو مجاهد شهید پوهاند «ابوادریس» (فضل الرحیم) د روان کال د جون د میاشتې په اوله نیټه د پنجشنبې په ورځ د سهار په اوه نیمو بجوپداسي حال کی چې ددعوت او جهاد پوهنتون ته ئی د تللو اراده درلوده د پیښور د حیات آباد سره نژدی د څو نا معلومو مجرمانو له خوا شهید کړی شو.

(إنا لله وإنا إليه راجعون).

د شهید ابوادریس شهادت په اسلامی ځریک او فرهنګ کی په تیره بیا په پښتو او دری ژبو کی هغه خالیګا رامیځته کړه چې د پوره کولو لپاره ئی ډیر وخت او زمان ته اړتیا ده.

مونږ د دعوت مجلی ټول کارکوونکی په داسی حال کی چې د نوموړی روح ته دعاګانی کوو او د رب العزت د رحمت په سیوری کی ورته د اوچت مقام غوښتونکی یو، پاتی کورنی ته ئی د زړه د صبر او عظیم اجر غوښتونکی یو. انشاء الله په راتلونکی ګڼو کی به د شهید ابوادریس لنډی سوانح په ځانګړی توګه نشر ته وسپارل شي.

(اداره)

په ځینو رپوټونو کی دیرش زره تنه ښودلی شوي دی.

هغه وخت چی طالبانو د چار اسیاب په ولسوالۍ کی جنده و درولہ ددعوت خبریال په کابل کی ؤ چی د قندهار او پکتیا د لوی لاری په خلاصیدو سره د ارزانۍ او پریمانی یونوی دور شروع شو، د افغاني پیسو په ارزښت کی په سلو کی څلویښت او د خوراکی شیانو په بیو کی په سلو کی پنځوس تیټوالی راغي او د کابل د محاصره شوي او کلابند ښار په اوسیدونکو کی نوی ساه و چلیده.

د ټولو نه مهمه خو دا وه چی په کابل باندی د جنوب له طرفه د راکټونو اوریدل هم بند شول او په دوه دري ورځو کی په ټولو هغه ممنوعه علاقو کی د خلکو تگ راتگ شروع شو چرته چی د جنگونو په دروان کی مچان هم نشو گرځیدلی.

حکومتي مقاماتو هم د خپل اصلی مخالف حکمتیار په ماتیدو د سختی خوشحالۍ اظهار کاوه او د حزب وحدت د ځپلو د پاره ئی نظامي ترتیبات نیول.

کابل ښاریانو ددی ټولو سهولتونو او مثبتو تحولاتو عامل د طالبانو غورځنگ باله او داسی گنگوسی هم وی که چیری طالبان او حکومت سره مواجه شی مونږ به د طالبانو د اصلاحي پروگرامونو په عملیاتو کی ور سره ملاتړ کوو خو اوس چی دا کار شوی دی طالبان بیرته د کابل نه په زور سره وایستل شو او ددی تحریك د ځپلو د پاره ټول امکانات په کار اچول شوی دی ولیدل شی چی عوام الناس عکس العمل به څه وی او اوس ور باندی تبصره کول د وخت نه مخکی خبره ده.

ما چی په کابل کی د جمهوری ریاست د ویاند او د مطبوعاتي دفتر د رئیس عزیز مراد نه پوښتنه وکړه چی طالبانو ته د وسلی د ورکولو په باره کی د دولت تصمیم څه دی؟ په صفا ټکو کی ئی وویل دولت د کابل او په کابل کی د وسلی ورکولو خبره رد کړی ده که چیری طالبان غواړی وسلی ټولی کړی او یا نور اصلاحي پروگرامونه عملی کړی د اسلامي دولت ددفاع د وزارت په چوکاټ کي دی زمونږ سره همکاری وکړی.

ده وویل چی دلته د وسلی د ټولولو کمپاین لا د مخه شروع شوی دی او هغه څه چی طالبان یی غواړی هغه اسلامي دولت هم د خپل کار په اجندا کی شامل کړی دی. ده دا هم وویل چی طالبان دی داسی فکر نکوی چی کابل به هم لکه د قندهار په شان په احساساتو او جذباتو سره ونیسي دلته ځواکونه پراته دی او د منظم سیستم لاندي دفاع کولی شی.

د کابل د ښاریانو هغه پیش بینی چی ویل به یي د تل دپاره د راکټ باران څخه خلاص شو اوس د طالبانو او دولت تر منځ جگړی شروع شوی او لا رواني دی.

دا چی طالبان کابل نیولی شی او که نه؟ دا له وخت څخه وړاندی خبره ده مگر اوسني نظامي حالات داسی پریښوی چی د طالبانو عسکری قوت د کمزوری سره مخ دی مگر بیا هم د آینده لپاره دا عمل د قواؤ په توازن پوری اړه لري خو په دی منځ کي چی د ملگرو ملتونو د خاص استازی ښاغلی محمود مستیري د صلحي د پروگرام نه کومه امیدواری کیده هغه په وروستیو تحولاتو کی د ادغام په حالت کی ده او په دی لړ کی چی څومره مندی تړی او مشورتی جرگی او مصارفات شوی دی هغه ټول په اوبو لاهو شول او اوس صرف د نظامي مقابلی په بنسټ د زورور او کمزوری یا غالب او مغلوب خبره مطرح شوي ده.

تر کومه ځایه چی د عامو افغانانو نظریات او غوښتني دي هغه دادي چی د ټول ملت په موافقه دی یو اسلامي حکومت جوړ شی، سپکه او درنه وسله دی د مرکزی حکومت ددفاع وزارت ته حواله شی، تنظیمي اړیکي دی ختم کړی شی او د افغانستان د خاوری د تمامیت په خوندی ساتلو سره دی ټولو ملیتونو او قومونو ته په حکومت کی ونډه ورکړی شی او د ملت رائی ته دی احترام وشی او ټول ملت دی په یوه چغه په اعمار او بیا ودانولو پیل وکړی. تر کومه حده چی د جماعت الدعوة موقف دی دا پخوا هم په ډاگه شوی دی، جماعة الدعوة خیر او نیکو ته د بلني جماعت دی او دداسي جماعت په موجودگی الله تعالی په قرآن شریف کی اصرار کوی او فرمائی: «ولتکن منکم أمة یدعون إلی الخیر ....) په شروع کی طالبانو ته دا توصیه کړی ده چی د قدرت نیولو او پاچاهي فکر دی پریږدی دعوت إلی الله چی ددوی اصلي دنده ده خپله کړی، د عقایدو تصحیح اوداخلاقو اصلاح ته دی توجه وکړی او د اسلامي دولت سره دی مسائل د خبرو او تفاهم له لاری حل کړی. چی د افغانستان زوریدلی مسلمان ملت نور د کړاوونو سره مخ نه شی. اوس هم ددی وخت دی چی ټول جهادی او مسلمان ځواکونه لکه د وروڼو پخپلو کی د تفاهم معقوله لاره خپله کړی او رواني کشالی د اسلامي اخوت په فضاء کی حل کړی.

ومن الله التوفیق

څانګه به نن سبا کې ګل شي

مائي په سر کې سرې غوټې لیدلی دینه

ګران لوستونکی خبر دی چی دوه کاله وړاندی یعنی د ۱۳۷۱هـ ش کال د ثور د میاشتی په اته نیټه د نجیب کمونیست حکومت د افغان مجاهد ولس د بی کچو سرښندنو او بی سارو مبارزو په اساس دړی وړی او د حکومت واګی د مجاهدینو لاس ته ورغلي. د ټولنیزو او طبیعي پیښو څیړونکی عقیده لري چی کله په یوه ټولنه کی د داخلي کشمکشونو په اساس کوم ژور بدلون را منځته کیږی نو د زاړه نظام سلطه او سیطره په کامل ډول له منځه نه ځی بلکه د زاړه نظام بقایاوی په قاطعیت او حتمیت سره خپل نه پاتی کیدونکي ژوند د بچاؤ لپاره په یوه شکل د اشکالو لاس او پښي وهي. ټولن پیژندونکی او د ټولنیزو پیښو څارونکي په ټولنیزو بدلونونو او انقلابونو کی دغه مرحله ډیره حساسه او اساسه بولی چی سنبالول او قابو کول ئی ډیره زیرکتیا او متبحره پوهه غواړی.

څیړونکي وائی چی که د نوي تخلیق شوی نظام پدی مرحله کی د زاړه نظام د پاتی شوو لپاره دودي او تکثر زمینه برابره شي، نو هغوی خپل فعل او انفعالاتو ته ادامه ورکوی او د خپلو هم نوعو دودي او تکثر عملیه فعاله ساتي، پدی حساسه او اساسه مرحله کی څرنګه چی د نوی نظام اعضاء او اجزاء په خپلو نوو مواقفو کي عده استحکام لری، پدي اساس په نړۍ کی چي څومره انقلابونه بري ته رسیدلی، له بریالیتوب نه وروسته سملاسي د زیړپرزو تر ضربو لاندی له منځه تللی، البته هغه اسلامي انقلاب چی د سردار کونین صلی الله علیه وسلم اود هغه د مخلصو ملګرو په لارښودنه سرته ورسید له دی امر نه مستثنیٰ ځکه ده چی د هغه لارښودنه په مستقیمه توګه د کائناتو د رب پلاس کی وه او بس، نور د نړۍ په تاریخ کي داسی بیلګه څوك نه شی وړاندی کولای چی په هغه کی دی تر بری وروسته کوزوالی او بی لاری نه وی راغلي(!)

په ګران هیواد افغانستان کی هم د زاړه کمونیست رژیم بقایاؤ د خپل شرمیدلی ژوند بچاو لپاره په شکل د اشکالو داسی لوبی وکړی چی په نتیجه کی ئی د روس او د هغوی پلاس کنډواله شوی افغانستان د خاورو په ډیری بدل شو، خصوصاً د کابل ښکلی ښار چی د دنیا متمدنو ښارونو سره په سیالۍ کی ؤ او اوس په دغه دوه کلونو کی په یوی وحشتناکی دشتی بدل شوی دی.

د ۱۳۷٤هـ ش کال په درشل کی الله تعالی په غیبي توګه داسي وسایل او شرایط برابر کړل چی د هغو په رڼا کی د افغانستان له اسلامي دښمنانو نه د مسلمان او مجاهد ولس په ړنګو کی دا هیلی ټوپونه وهي چی:

«څانګه به نن سبا کی ګل شي * مائي په سر کی سری غوټې لیدلی دینه»

د لوی الله په فضل سږکال د ثور له پنځمي نیټی څخه تر اتمی نیټی پوری د افغانستان د اسلامي دولت له خوا په مرکز او ولایاتو کی جشنونه او د خوښیو څرګندوني سرته ورسیدی.

سره له دی چی ددی جشن د مراسمو په پروسه باندی د ځینو اشخاصو او محافلو له خوا نیوکی هم وشوی، خو په حقیقت کی دا د خوښی مراسم ددی لپاره سرته ورسیدل څو اسلامي دولت خپلو خلکو ته داد ورکړی چی پس لدی به انشاء الله د دولت او ملت پام د جنګونو او ورانی پر ځای د عمران لور ته وی.

اسلامي دولت خپلو خلکو ته داد ورکړ چی پدی لږه موده کی یعنی په کابل باندی د راکټونو له بندیدو وروسته دولت و- توانید چی د خپل سرو او بی قانونه ملیشو قطعات کوم چی په خپل وخت کي هغوی هم د یو ضرورت په بناء تشکیل شوی وو، په اسلامي اردو کي منظم او منسجم کړی.

د ښار امنیت په لږ وخت کی قایم او د استحکام لپاره یی لازم تدابیر نیولی شوي، د ښار د امنیتي کمر بند چی په لودیځ او جنوب لودیځ او جنوب ختیځ سیمو کی سره شلیدلی ؤ، هغه یی محکم او د اتحاد اسلامي او حرکت اسلامي او جمعیت اسلامي د ځواکونو په نه شلیدونکي ځنځیر یی کلك وتاړه.

همدا وجه ده چی نن دلی دلي مهاجر شوی خلك د خپلو کورنیو سره بیرته خپلو پریښودل شوو کورونو ته ستنیږی او د خوښیو څرګندونی کوی، په پل باغ عمومي، منډی، جاده میوند، شاه شهید، قعلچه، بیني حصار، کارته نو، قعله زمان- خان، ده خدایداد، قعله احمدخان، زړو او نوو میکرویانونو، یکه توت، هود خیلو او نورو سیمو کی نه یوازی امنیت ټینګ شوی بلکه د بیا ودانولو کارونه هم پیل شوی. هغو خلکو چی د نورو په کورونو او سیمو کی محرومیتونه او ستونزی لیدلی، په ډیر شوق او دوق او د مادی امکاناتو له نه موجودیت سره لګیا دی د خپلو رنګ شوو او چور شوو کورونو په بیا رغونه کی په خپلو متو زیار کاږی او پدی امید دی چی ګوندی بیا یی څوك له خپله کوره تیښتی ته اړ- نه باسی، بیا یی څوك کورونه د توپونو او راکټونو په اور ونه سوزوی.

پوهنتون او ښوونځي له ډیرو ستونزو سره سره بیا فعال شوی ، د وزارتونو مامورین او د پوهنتون او ښونځیو استادان، محصلین او زده کوونکی په ډیره مینه د خپلو وظیفو او کار ځایونو خوا ته روان او زړونه نی له ډیرو هیلو نه مالا مال دی او کله چي یو له بل سره مخ کیږی د روغبړ په ترڅ کی دا دعا تکراروی چی الله تعالی دی د مشرانو تر منځ اتحاد او ورورولی قایمه کړی الله تعالی دی زمونږ له خیر سره په ملك کی یو اسلامي امنیت قایم کړی چی هر څوك په خپل ژوند ژواك و پوهیږی، الله تعالی دی دشهیدانو، یتیمانو، کونډو او معذورانو ارمانونه پوره کړی، الله تعالی دی بیا داسی ویجاړونکي شرایط نه راولی چی بیا خپل کورونه پریږدو او خالی د خپلو سرونو د بچولو په فکر کی شو او کله چی سره جدا شي نو دواړه سره امین ووایی او سره رخصت شي.

مونږ پداسی حال کی چی له خپلو دغو ورونو سره همدعاء کیږو زیاتوو چی پر قرآن او سنت عمل کول زمونږ د ټولو مسلمانانو د دنیوی او اخروی سوکالی ضامن دی، په قرآن او سنت عمل کول هغه ګټور قدم دی چی هم اسلامي دولت ته اسلامي امت د خدمت کولو موقع برابروی او هم اسلامي امت ته د خپل اسلامي دولت په سیوری کی ځانونه سعادتمن او پتمن ښکاری، الله تعالی دی مونږ ټولو ته په قرآن او سنت باندی د عمل کولو توفیق را په برخه کړی. أمین!

افغان مسئله یوازې په بین الافغاني تفاهم حل کیدی شي.

په کابل کی د دعوت خبریال

څه د پاسه یو نیم کال پوره کیدونکی دی چي په افغانستان کی د جنګونو د بندولو سراسری صلحي د ټینګولو او ملت ته د قبول مؤقت عبوری حکومت د جوړولو د پاره د ملګرو ملتو پښه ور داخله شوي ده او د موسوریش موتورس نه وروسته چی کومه کامیابی یی تر لاسه نکړه ان تردی پوری چی د افغان لانجي نه ووت او په صفا ټکو کی یی استعفی اعلان کړه او افغان جهادی مشرانو ته ئی د وسله والو دکتاتورانو خطاب وکړ او په خپله مخه لاړ. د اکثره افغانانو فشار دا وو چی افغان کشاله باید د ملګرو ملتو په وساطت سره حل و فصل شی، اور بند وشی او د ټولو جهادی ډلو نه جوړ شوي حکومت منځ ته راشی، که څه هم په دی لړ کي د ملګرو ملتو سازمان چی په حقیقت کی د هغی ریموټ کنټرول د امریکی په لاس کی دی او د خپل سیاسی عظیم مقصد یعني روس د دړی وړی کیدو نه وروسته یي علاقه نه درلوده چی د افغانستان حالات د نظارت لاندی ونیسی او د جوړ جاړی د پاره پکی کوم کردار ادا کړی خو بیا هم د نړیوال منشور او سیاست له مخي چي افغانستان د ملګرو ملتو یو پخواني او فعال غړی دی ښاغلی بطروس غالي د بین سیوان او مشوریس نه وروسته د تونس پخواني خارجه وزیر د یو مسلمان په صفت د افغانستان دصلحي د خاص استازي په نوم مسمی او سیمی ته ئی راولیږه ، دغه وخت وو چی د ملګرو ملتو لاس وهنه او وساطت عملاً شروع شو او افغانانو ته ددي امید پیدا شو چي ګنی په افغانستان کی دجنګ بندی بدیل هم منځ ته راغي.

ښاغلی مستیري په لومړی سر کی د هیواد ټولو ولایاتو ته لاړ، د عامو افغانانو سره ئی د مرکو د لاری اعلان وکړ چي د هیواد مطلق اکثریت غواړی چی لانجه د لوی جرګی د لاری حل شي خو په دی کار کی هم یو شمیر تنظیمي مشرانو او سیاسی ډلو د ملاحظاتو خبري شروع کړی او دلوی جرګی میکانیزم جوړول ورته په جنګی ماحول کی سخت کار ؤ ځکه نو خاص استازي په خپل صلاحیت په غرب کی د یو شمیر افغانانو په ګډون د کویټی د مشورتي جرګی په جوړولو سره اعلان وکړ چی همدغه د صلحي د اغاز په حیث یوه غوڅه وسیله ده خو په دی منځ کی په سملاسي توګه د طالبانو دغورځنګ را پیدا کیدلو او په سرعت سره د څو ولایتونو په نیولو سره یی د خاص استازي ټولی هغه ګنډه کړی طرحي باطلي کړی چی د استاد ربانی څخه ئی یوی عبوری شوری ته د قدرت د انتقالولو نیتی او ضرب الأجلونه ټاکل.

په تیره بیا هغه وخت چی طالبانو د حزب اسلامي پوزیشن خراب کړ او په چار آسیاب کی د فتحي جنډه و- درواله او څو ورځي وروسته کابل ته په داخلیدو ئی د هم آهنګی د شوری یو بل متحد قوت حزب وحدت تار ومار کړ، محمود مستیری د طالبانو خوا ته مخه کړه او په مسئله کی د یو مهم

ځواك په حيث ئې د طالبانو سره مشوری پيل کړی خو هغه وخت چی طالبانو هم د توقع خلاف ماتي وخوړه او د کابل حکومت دفتحي په ميدان کی خپل موقعيت تثبيت کړ طبعي خبره ده چی په خبرو او فيصلو کی د امتيازاتو غوښتونکی شو.

اوس چی د ملګرو ملتو د خاص استازي او دصلحي دپاره نور په ګڼ شمير کميسيونونه د ميدان څخه وتلی دی او جوړی کړی طرحي يی د وروستيو سياسی او نظامي تحولاتو په لړ کی بی اغيزی شوي دی ښاغلی مستيري هم غواړی په څه بهانه ددی رسالت مند او دروند ماموريت څخه پښی سپکی کړی او د پروګرام ناکامي په افغانانو واچوی.

همداسی وشول ښاغلي مستيری چي د قدرت د انتقال په برخه کی د کابل حکومت دسياسی تجريد او انزوا لپاره کومه اعلاميه صادره کړی وه ددی خبري ثبوت دی چی ده و نشو کولی د ملت د ارادی سره سم د جهاد د اهدافو په رڼا کی د قدرت د انتقال د پاره کومه معقول او قناعت بخښونکي ميکانيزم جوړ کړی ځکه نو اوس غواړی د لفظي او سياسي مشاجری د لاری خپل مسؤليت په افغانانو واچوی.

اکثره عالمانو او مجربو افغانانو دری کاله پخوا دا خبره کوله چی تر څو افغانان په خپله په خپلو منځو کی جوړ جاړی ته ونه رسيږي هيڅ بهرني هيئت او منځګړی افغاني لانجه نشی غوڅولی خو اوس عملاً دی خبري مصداق پيدا کړی چی د ملګرو ملتو د صلحي ځانګړی استازي يو نيم کال واخيست خو د حل هيڅ لاره ئی پيدا نکړه.

افغان مشرانو او قومي نمايندګانو د ملګرو ملتو د سازمان څخه هميشه دا تقاضا کړی ده چی د افغانستان څخه دی پردی خصمانه لاسونه لنډ کړی شی او تر څو چی خارجي لاس وهني نه وی بندی شوي د صلحي د تامين د پاره هيڅ امکانات نشته دی خو نه يوازي ملګرو ملتو په دی خبره تر اوسه څه غوږ نه دی ګرولي بلکه د بين ا لافغاني تفاهم لاری ته ئی هم ډپ اچولی دی.

نتيجه دا شوه چی ښاغلی محمود مستيری کابل حکومت ته اخطارونه ورکوی او د يوی سياسی مشاجری په حيث د افغاني ځواکونو تر منځ د تاؤ تريخوالی زياتيدو ته لا پسي لمن وهل کيږی.

د ښاغلي مستيري د قدرت د انتقال او د مؤقت حکومت د جوړيدو ټولی وعدي تيري شوي جنګونه د پخوا په شان جاری دی خو خاص استازي ددی په ځای چی د پخواني خاص نماينده په شان استعفی وړاندی کړی او په خپلی ناکامۍ اعتراف وکړی د سياسی کلابندۍ چلنجونه ورکوی.

د جماعت الدعوت الی القرآن والسنت د نظره چی د همغه پيل نه ئی د ملګرو ملتو د صلحي د پلان په عملی کيدو باور نه درلود او په کراتو سره يي دا خبره کړی ده چی په هيواد کی د قرآن او سنت د حاکميت نه بغير نه انتظاميه جوړيدی شی او نه جنګونه بنديدی شی ځکه نو پکار دی چي د جهادی مشرانو، عالمانو او جهادي صادقو قوماندانانو څخه د يوی جوړی شوي شورا په ذريعه دغه ارمان تر سره شي او د څوارلس کلن وسله وال جهاد او د يونيم مليون شهيدانو په وينو ګټل شوی انقلاب متحقق شی.

اوس هم فرصت د لاسه نه دی وتلی دولاياتو او ولسواليو نيول او د نظامي مقابلی د لاری فتحه د اسلاميت او انسانيت نه يو خلاف عمل دی دا امکانات لا شته دی چي ټول جهادی قوتونه د جنګونو د ترخو نتيجو څخه په عبرت اخستلو سره بين الأفغاني تفاهم ته کيني او په اسلامي طريقه د بحران په حل کی خپل مخکښ توب او قابليت ثابت کړی.

جماعت الدعوت د خپل دريځ په اساس حاضر دی په دی لړ کی د خپل توان سره سم د اسلامي حکومت د جوړيدو دپاره خپل ټول امکانات په کار واچوی او د اسلامي أخوت په اصولو مبنی يو داسی حکومت جوړ شی چی په اسلامي او جهادي اصولو ولاړ وی او په ټوله معنۍ د غربي تحريکاتو څخه په آمن ئی وی.

ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي احسن الآية

د توحید او جهاد مجله

دعوت

د افغانستان د جماعة الدعوة الله القرآن والسنة د افکارو ترجمان

۳۹ گڼه

★ جماعة الدعوة په شروع کی طالبانو ته دا توصیه کړی وه چی د قدرت نیولو او با چاهی نیولو فکر دی پریږدي او دعوت الی الله چی د دوي اصلي دنده ده خپله کړي.

★ مونږ د خپل ملك د بهبود او د صلح او امنیت د پاره کولی شو په افغاني خصوصیاتو خپل پروګرامونه جوړ کړو.

★ مونږ خارجیانو ته د دی اجازت نه ورکوو چی زمونږ په تشکیلاتي مسائلو کی مداخله وکړي. (انجینیر احمدشاه)

الهی فرمان

بسم الله الرحمن الرحیم

«ولاتکونوا کالذین تفرّقوا واختلفوا من بعد ما جاءهم البینات و أولٰئك لهم عذابٌ عظیم»*

(آل عمران-۱۰۵)

ترجمه: یعني؛ ومباشید مانند کسانیکه پراگنده شدند و اختلاف کردند با یکدیگر پس از انکه امد به ایشان احکام واضح و آن گروه مرایشانراست عذاب بزرگ.